

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Facultat de Ciències
de l'Educació i Psicologia

TREBALL DE FI DE GRAU

**RECEPCIÓ DEL SEGUICI POPULAR DE SANTA TECLA ALS
BARRIS DE PONENT DE TARRAGONA: ESTAT DE LA
QÜESTIÓ I PROPOSTA DE MILLORA**

Alumne: Anna Torralba Nadal

Tutora: Dra. Montserrat Canela Grau

Grau d'Educació Infantil

Tarragona, 31 de maig de 2024

RESUM:

Català:

Aquest Treball de Final de Grau versa sobre els motius pels quals les escoles dels barris de Ponent de Tarragona no treballen la festa de Santa Tecla de la mateixa manera que les escoles del centre de Tarragona. El treball comença exposant teòricament la creació dels barris de Ponent, la història de Santa Tecla, el material didàctic que existeix sobre Santa Tecla i el ball del Patatuf de Tarragona. Seguidament, als resultats i les conclusions sobre les entrevistes i les enquestes realitzades en el treball, s'assenyala la gran intenció que tenen les escoles de Ponent per apropar Santa Tecla als infants i a les famílies, però malgrat haver-hi aquesta voluntat i haver hagut una evolució en el temps, la realitat és que continua existint un gran desconeixement per part dels infants sobre aquesta festivitat.

Finalment, s'exposa una proposta de millora pel segon cicle d'educació infantil. Aquesta proposat planteja la creació d'un material relacionat amb un dels balls tradicionals del seguici popular de santa Tecla, adequat a les aules d'infantil de les escoles de Ponent. La creació d'aquest material s'ha formulat en base als resultats de les enquestes i les entrevistes del professorat i direccions d'aquestes escoles.

Castellà:

Este Trabajo de Final de Grado versa sobre los motivos por los que las escuelas de los barrios de Ponent de Tarragona no trabajan la fiesta de Santa Tecla al igual que las escuelas del centro de Tarragona. El trabajo comienza exponiendo teóricamente la creación de los barrios de Ponent, la historia de Santa Tecla, el material didáctico que existe sobre Santa Tecla y el baile del Patatuf de Tarragona. Seguidamente, en los resultados y las conclusiones sobre las entrevistas y las encuestas realizadas en el trabajo, se señala la gran intención que tienen las escuelas de Ponent para acercar Santa Tecla a los niños y las familias, pero a pesar de haber esta voluntad y haber habido una evolución en el tiempo, la realidad es que sigue existiendo un gran desconocimiento por parte de los niños sobre esta festividad.

Por último, se expone una propuesta de mejora para el segundo ciclo de educación infantil. Esta propuesta plantea la creación de un material relacionado con uno de los bailes tradicionales del séquito popular de santa Tecla, adecuado a las aulas de infantil de las escuelas de Ponent. La creación de este material se ha formulado en base a los resultados de las encuestas y entrevistas del profesorado y direcciones de estas escuelas.

Anglès:

This Final Degree Project deals with the reasons why the schools in the Ponent neighbourhoods of Tarragona do not work on the feast of Santa Tecla in the same way as the schools in the centre of Tarragona. The work begins with a theoretical explanation of the creation of the Ponent neighbourhoods, the history of Santa Tecla, the didactic material that exists on Santa Tecla and the Patatuf dance of Tarragona. Then, in the results and conclusions of the interviews and surveys carried out in the work, the great intention of the schools of Ponent to bring Santa Tecla closer to the children and families is pointed out, but in spite of this will and the fact that there has been an evolution over time, the reality is that there is still a great lack of knowledge on the part of the children about this festivity.

Finally, a proposal for improvement for the second cycle of infant education is presented. This proposal proposes the creation of material related to one of the traditional dances of the popular entourage of Santa Tecla, suitable for the infant classrooms of the Ponent schools. The creation of this material has been formulated on the basis of the results of the surveys and interviews with the teachers and management of these schools.

ÍNDEX:

Introducció	5
1. Marc teòric	5
2.1 Els barris de Ponent de Tarragona.....	6
2.1.1 Creació dels barris de Ponent.....	6
2.1.1.1 Creació del barri de Bonavista.....	6
2.1.1.2 Creació del barri de Campclar.....	6
2.1.1.3 Creació del barri de La Floresta.....	7
2.1.1.4 Creació del bari de Riuclar.....	7
2.1.1.5 Creació del barri de Torreforta.....	7
2.1.2 Ubicació dels barris de Ponent.....	8
2.1.3 Realitat demogràfica dels Barris de Ponent.....	9
2.2 Santa Tecla i la ciutat de Tarragona.....	12
2.2.1 La llegenda de Santa Tecla.....	12
2.2.2 La invenció del culte de Santa Tecla.....	13
2.3.1 El seguici Popular de Santa Tecla.....	14
2.3 Santa Tecla a les escoles.....	16
2.4 Capses d'aprenentatge.....	22
2.5 El Patatuf de Tarragona.....	23
2. Marc metodològic	26
3.1 Introducció.....	26
3.2 Punt de partida, pregunta d'investigació i hipòtesi.....	27
3.3 Objectius.....	27
3.4 Disseny.....	28
3.5 Resultats.....	31
3.6 Conclusions.....	35
3.6.1 Proposta de millora.....	38
3.7 Prospectiva.....	52
3.8 Reflexió.....	53
4. Bibliografia/Webgrafia	54
5. Annexos	56

Introducció

Aquest treball de fi de grau és el fruit de la investigació realitzada durant l'últim curs del grau d'educació infantil (any 2024) de l'alumna Anna Torralba Nadal.

L'elecció del tema de treball es deu a la gran vinculació que tinc tant amb el seguici popular de Santa Tecla com amb els barris de Ponent: des de ben petita he participat en el seguici popular ballant el ball del Patatuf i actualment continuo sent una participant del seguici però tocant amb la Banda Unió Musical de Tarragona.

Però el detonant per l'elecció del tema d'investigació va ser les estades de pràctiques del grau universitari. La primera estada de pràctiques les vaig realitzar a l'Institut Escola Mediterrani de Campclar, on vaig poder comprovar de primera mà la tipologia d'alumnat, les dificultats de les aules, el coneixement dels infants sobre el seguici de Santa Tecla, la vinculació amb la ciutat de Tarragona dels infants, etc. El curs següent, l'estada de pràctiques la vaig realitzar a la LLIM Cèsar August de Tarragona, aquesta llar consta d'un projecte anual on es treballa Santa Tecla durant tot l'any. Va ser en aquest moment quan hem vaig poder adonar de la gran diferència entre els dos centres on havia estat. Al preguntar-me el perquè va ser quan vaig trobar el tema del meu treball de fi de grau.

Aquest treball està dividit en dues grans parts: el Marc Teòric i el Marc Metodològic.

Dins del Marc Teòric hi trobem tota la recerca bibliogràfica sobre: els barris de Ponent de Tarragona, el material didàctic de Santa Tecla, les capses d'aprenentatge i per últim sobre el ball del Patatuf de Tarragona

Tot seguit, al Marc Metodològic hi ha la pregunta d'investigació, la hipòtesi, els objectius generals, amb els seus respectius específics i el disseny de la investigació. Seguidament, la interpretació dels resultats (sobre les diverses entrevistes i enquestes realitzades), les conclusions, la proposta de millora, la prospectiva i la reflexió.

Després de conèixer el material didàctic existent sobre Santa Tecla i haver consultat amb les direccions i el professorat de les escoles de Ponent quines són les necessitats i dificultats que troben a l'aula diàriament, vaig decidir adjuntar al meu treball una proposta de millora. Aquesta proposta de millora es basa en l'elaboració de capses d'aprenentatge pel segon cicle d'infantil. El material que proporcionen s'ajusta a les peticions de les direccions i del professorat d'aquestes escoles.

1. Marc teòric

2.1 Els barris de Ponent de Tarragona

Els barris de Ponent de Tarragona estan situats al marge esquerre del riu Francolí, que els separa del centre de la ciutat i en són 5: Bonavista, Campclar, la Floresta, Riuclar i Torreforta.

2.1.1 Creació dels barris de Ponent

Tal com explica Bardají (2016), l'any 1946 i 1955 (etapa inicial del franquisme) es va establir la llei d'obligatorietat que obligava a construir habitatges pels seus treballadors a les empreses que comptessin amb 50 treballadors fixes.

Seguidament, l'any 1961 neix a Tarragona la gran companyia “Industrias Químicas Asociadas (IQA, S.A.)” que va ocupar, com diu aquest autor, una superfície de 80 ha i va generar, a mitjans dels anys 60, 446 llocs de treball. Per aquest motiu van sorgir el que ell anomena com fenomen dels “blocs d'empresa” promoguts per IQA i DOW, a l'exemple de Torreforta.

Així doncs, cap a finals dels anys 60, Tarragona estava gairebé consolidada a Ponent amb els barris de “El Pilar, Riuclar, La Granja i Icomar”, i a mitjans dels anys 70 va quedar gairebé conclosa l'expansió industrial de la capital de Tarragona.

2.1.1.1 Creació del barri de Bonavista

Bonavista pertanyia en els seus orígens al terme municipal de la Canonja i no era res més que una masia de la qual procedeix el nom del barri actual. L'any 1961 ja hi vivien setanta famílies que van ser les fundadores del barri.

D'acord amb Bardají (1960), la procedència dels primers habitants de Bonavista —aquells que van crear el barri—, era majoritàriament del sud peninsular: Andalusia i Extremadura, bàsicament.

Poc a poc, les famílies pioneres procedents d'Andalusia i Extremadura, van anar auto-construint el barri. D'aquest fet, l'autor diu que “va servir de pont per acomodar-se a les pautes de comportament urbà [...] pot inclús parlar-se d'un efecte d'amortiment de l'impacte cultural que tot moviment migratori comporta” (Bardají, 1960, p. 53).

2.1.1.2 Creació del barri de Campclar

“La història del barri comença a la dècada dels 60 amb la presentació del projecte urbanístic del polígon residencial Campclar, projecte que no es materialitza fins a

final dels 70" (Bosch, 1995, p.19). A més a més, l'autora afirma que el primer grup d'habitants de Campclar van ser un total de 2.462 persones (1.253 homes i 1.209 dones) segons el padró municipal de 1981. Aquest primer grup eren famílies obreres de nivell econòmic mitjà, les quals es traslladaren al barri per aconseguir una millora social i prosperitat. Més tard, s'establiren "habitatges de promoció pública provinents de la barriada l'Esperança, del nucli antic de Tarragona, de les parcel·les Tuset i d'altres zones deprimides i superpoblades de la ciutat, un centenar són de raça gitana" (Bosch, 1995, p.53).

2.1.1.3 Creació del barri de La Floresta

Prad (2021) explica com la creació del barri la Floresta es va iniciar amb la compra del terreny per part de l'empresa Immobiliària Rodal, amb la intenció de construir l'Hospital Sant Joan de Déu. Més tard van decidir construir edificis d'alta qualitat a Tarragona, però va ser l'Ajuntament qui va proposar que fossin edificis de renda limitada a canvi d'alguns "favors" com ara: la falta d'il·luminació, d'equipaments, fosa sèptica...

2.1.1.4 Creació del bari de Riuclar

Riuclar, tal com expliquen Bardají i Solé (1991), sorgeix enfront un dèficit d'habitatges i en plena expansió de la indústria química a mitjans dels anys seixanta. Més tard, l'any 1970 va haver-hi una riuada del riu Francolí que va destruir moltes barraques del Polígon d'Entrevies i de sota del pont del riu. Per aquest motiu, els primers destinataris dels habitatges que ja estaven en procés de construcció, serien alguns dels damnificats de la riuada.

2.1.1.5 Creació del barri de Torreforta

Segons Prad (2017), el barri de Torreforta deu el seu nom a l'edifici creat al segle XVII "la Torre Forta" per vigilar dels atacants que s'aproximaven pel Mediterrani. Torreforta està situada a tres quilòmetres aproximadament del centre de Tarragona, passat el pont del riu Francolí. "Torre Forta" es va reconvertir en masia, va servir de refugi per algunes famílies durant la Guerra Civil, però més tard es va posar a la venda. Adolfo Bertrán i dos socis més (José Pelegrí i Domingo Grisé) van emprendre un projecte per edificar habitatges a baix cost, però cap entitat els recolzava sempre pel mateix motiu: la distància que hi havia de Torreforta al centre de Tarragona. Posteriorment, li van oferir a l'Adolfo 30.000 metres quadrats a deu cèntims el pam

per tal de construir setanta-cinc cases (les actuals cases baixes) que serien el nucli del barri. L'autora diu que aquestes "cases baixes" no es van poder acabar de construir per falta de recursos econòmics i van haver de ser els futurs propietaris qui van comprar i acabar les obres. Per poder accedir a aquests habitatges, primerament havies d'haver viscut cinc anys a Tarragona, fet que va provocar que gran part de la població fos autòctona.

El barri va créixer a passos gegantins, però finalment va arribar la gran expansió demogràfica, que com esmenta l'autora, va rebre el nom del fenomen dels blocs d'empresa. "Les empreses Dow i IQA van construir diversos blocs d'edificis pels treballadors" (Prad, 2017, p.58). Després d'aquesta expansió demogràfica de Torreforta la població ja no era autòctona, sinó que era procedent d'Andalusia i Extremadura majoritàriament.

2.1.2 Ubicació dels barris de Ponent

Fig.1. Imatge extreta de Google Maps.

BONAVISTA:

Quant a la situació geogràfica, el barri de Bonavista està situat a cinc quilòmetres del centre de Tarragona. El seu entorn més immediat és la Canonja i Campclar. Bonavista estava envoltada pel barri de l'Esperança pel Nord fins que l'any 1994 van enderrocar-ho.

CAMPCLAR:

Campclar és un barri situat a tres quilòmetres al sud del nucli urbà de Tarragona. Els barris que delimiten i envolten Campclar són: el Pilar, La Granja, Torreforta i Bonavista.

LA FLORESTA:

La localització de la Floresta es troba a quatre quilòmetres del centre de Tarragona. Aquest barri es troba entre les Gavarres i la carretera de Reus i delimita amb Riuclar.

RIUCLAR:

Riuclar es troba a uns cinc quilòmetres del centre de Tarragona.

TORREFORTA:

Torreforta està situada a uns tres quilòmetres del centre de Tarragona i separada pel riu Francolí direcció Sud-oest.

2.1.3 Realitat demogràfica dels Barris de Ponent

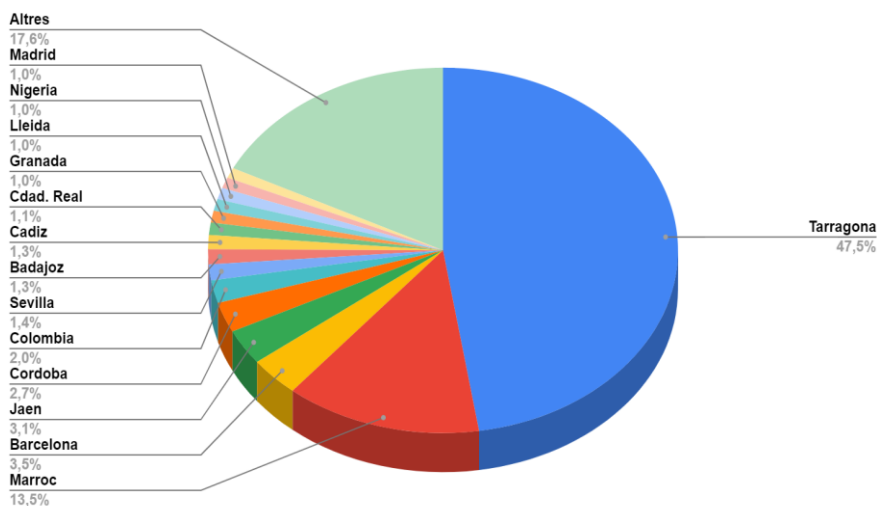
Les dades demogràfiques segons l'estadística de població de l'Ajuntament de Tarragona (recuperat el 15-01-2024), són:

- Població total Tarragona: 141.056 (any 2022)
- Població total Bonavista: 9.282 (any 2022)
- Població total Campclar: 11.311 (any 2022)
- Població total Torreforta: 16.290 i barris adjacents: la Floresta i Riuclar (any 2022)

I en quant a l'origen dels habitants dels barris de Ponent durant l'any 2022, i també segons les dades municipals, s'anota que:

Pel que fa al barri de Campclar el gràfic següent mostra 65 països d'origen diferents, destacant el Marroc, Colòmbia i Nigèria, ja que junts formen un 16,5% de la procedència de la població i només un 47,5% de la població és de Tarragona. Campclar té un 76,5% de població amb nacionalitat Espanyola, entre els que destaquen, per quantitat, Barcelona, Jaén, Córdoba i Sevilla.

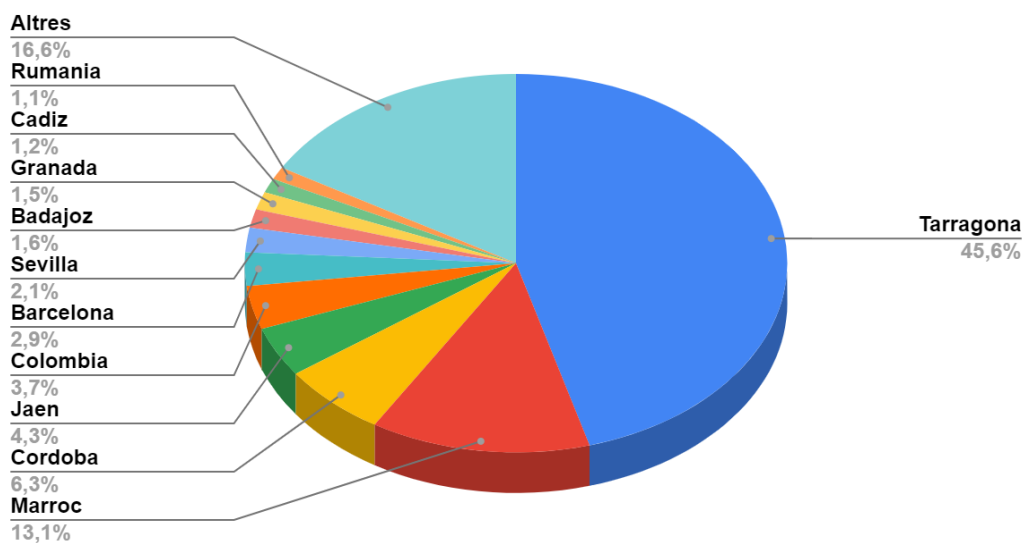
Origen població Campclar

Fig.2. Estadística sobre la població de Campclar. Elaboració pròpia.

Bonavista està conformat amb habitants de 57 països d'origen diferents entre el que destaquen els de Marroc, Colòmbia i Romania, els quals sumen un 17,9% de la població, essent la resta, un 45,6%, de procedència tarragonina. Bonavista té un 74,8% de població amb nacionalitat Espanyola, entre els que destaquen, per quantitat, Córdoba, Jaén i Barcelona.

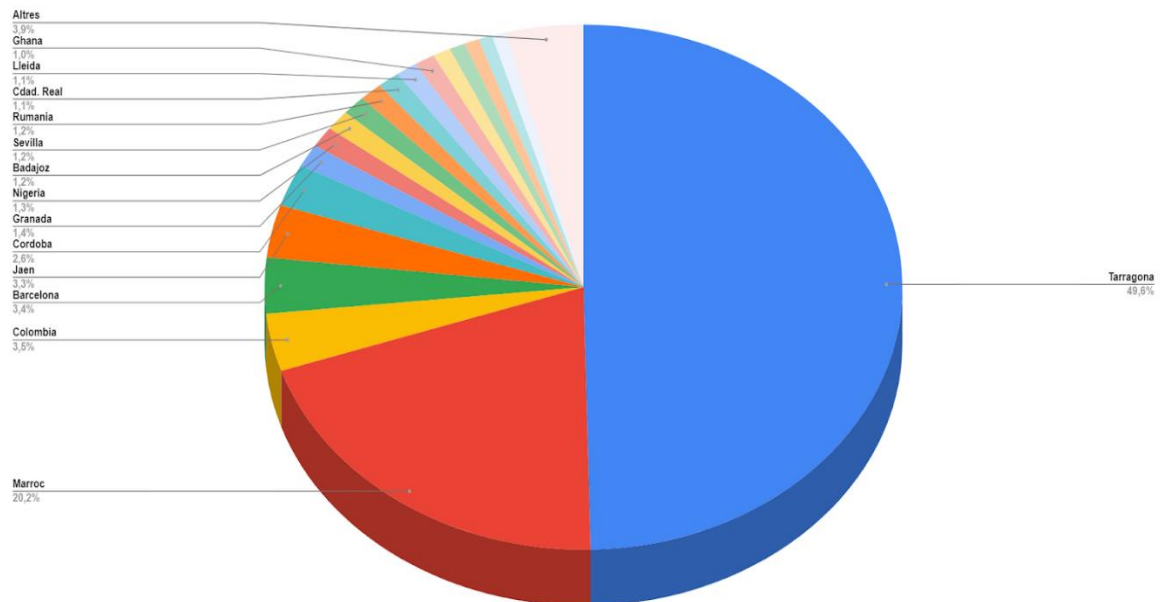
Origen de la població Bonavista

Fig.3. Estadística sobre la població de Bonavista. Elaboració pròpia

Pel que fa a Torreforta i els seus barris adjacents (la Floresta i Riuclar), aquest barri consta de 78 països d'origen diferents dels quals destaquen Marroc, Colòmbia, Nigèria, Rumania i Ghana que sumen un 27,2% de la població. Per una altra banda, Torreforta consta d'un 49,6% de població procedent de Tarragona. A més a més, té un 68,9% de població amb nacionalitat espanyola entre els que destaquen, per quantitat, Barcelona, Jaén, Córdoba i Granada.

Origen població Torreforta i barris adjacents (la Floresta i Riuclar)

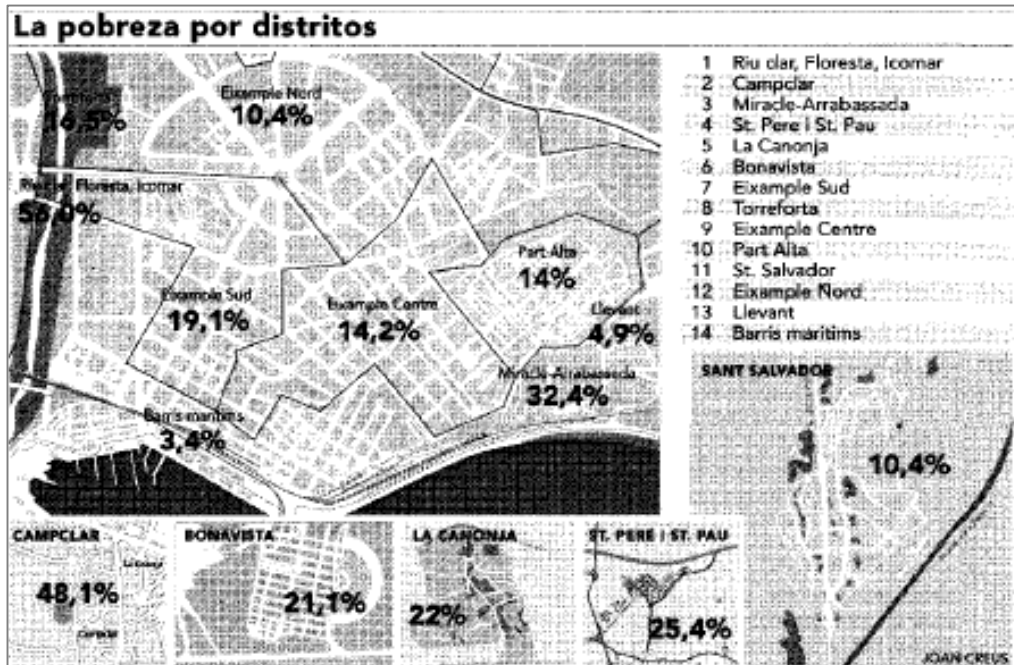

Fig.4. Estadística sobre la població de Torreforta i barris adjacents. Elaboració pròpia

Quant a l'economia, un estudi realitzat per la Universitat Rovira i Virgili de l'any 2008 demostra que Tarragona està dividida en dues zones: per una banda, la part de Llevant que és la zona de més poder adquisitiu i, per una altra banda, la zona dels barris de ponent que és la zona de menys poder adquisitiu. L'informe mostra com Riuclar, la Floresta i Icomar (barri veí de Torreforta) presenten les tasses de pobresa més altes, amb un 56% del veïnat per sota del llindar de pobresa establert. Tot seguit, es troba Campclar amb un 48,1% de pobresa i una mica més lluny es troba Bonavista que presenta un 21,1%.

Els investigadors de l'estudi afirmen que aquests resultats es deuen a l'alta presència de persones estrangeres en els barris de Ponent.

D'altra banda, tenim els barris Marítims i de Llevant que són els que presenten el llindar més baix de pobresa de Tarragona.

Fig.5. Imatge extreta de l'article "Los barrios de Llevant son los más ricos y los de Ponent los más pobres". Diari de Tarragona, 2008 (fotografia de Joan Creus)

2.2 Santa Tecla i la ciutat de Tarragona

2.2.1 La llegenda de Santa Tecla

Amorós (2013) explica com tot va començar l'any 48 quan sant Pau i Bernabé, durant el seu viatge missional, predicaven, a Iconi una ciutat situada a l'Àsia Menor (actual Turquia), a les portes de la casa d'un amic seu. Allà davant hi vivia una noia de divuit anys, Tecla, la qual estava extasiada davant les paraules de sant Pau. Tecla va decidir no casar-se amb Tamiris, un dels homes més rics de la ciutat, però que no estimava, i fer vot de castedat per tal de seguir-lo en el seu pelegrinatge. Teoclià, la mare de la Tecla, davant del refús del matrimoni, va renegar d'ella i Tamiris va acusar falsament a sant Pau de fetiller. Van dur a sant Pau a la presó i Tecla va subornar al carceller per tal que el deixés veure. Més tard, sant Pau va ser fuetejat i desterrat.

Per altra banda, van perseguir a santa Tecla i fou condemnada (per petició de la mare) a morir cremada. Com diu l'autora “aquest és el primer suplici: santa Tecla fou martiritzada, però salvada, miraculosament, gràcies a un terratrèmol i una forta tempesta” (Amorós, 2013, p.13).

Posteriorment, sant Pau i santa Tecla van marxar cap a Antioquia; allà el jutge Alexandre es va enamorar d'ella i la va voler raptar, però Tecla es va resistir. Per aquest motiu va fer jutjar a santa Tecla i va ser condemnada a les feres. Quan la van portar al circ els animals (ossos, lleons, entre d'altres...) tot i estar famèlics van menjar-se els uns als altres en comptes de menjar-se a santa Tecla. Per aquest motiu van fer llençar a Tecla a una piscina plena de cocodrils i caimans, però quan va caure a l'aigua, ella va batejar-se a si mateixa fent així que morissin tots els animals. Per acabar, ja cansat el jutge va ordenar que una manada de bous sotmesos a tortures s'enfrontessin amb santa Tecla, però aquests en veure-la li van llepar les ferides. Així doncs, van alliberar a santa Tecla. Sant Pau va decidir que ella sola podria superar qualsevol obstacle, ja que Déu l'havia salvat de molts martiris que l'haguessin dut a la mort. Tecla va marxar cap a Iconi i d'allà a Selèucia, on es va dedicar a l'ensenyament i va morir abans dels seixanta-cinc anys.

Hi ha una altra llegenda al voltant de santa Tecla en la que es conta que, mentre anava per la muntanya es va trobar amb dos joves els quals la volien assetjar. Abans que poguessin fer-li mal va fugir corrent, però quan estaven a punt d'atrapar-la la terra sobrí i engolí a santa Tecla, deixant només el seu braç a la vista. Amorós afirma que hi ha diverses variacions a la llegenda de santa Tecla depenent dels llibres i els autors.

2.2.2 La invenció del culte de Santa Tecla

Com expliquen Bonet i Menchon (2023) Tarragona va caure sota el domini Andalusí per la conquesta islàmica del regne visigot de Toledo als inicis del s. VIII, per aquest motiu la dignitat i jurisdicció eclesiàstica va recaure en el bisbe de Narbona. Va passar el temps i creixia la necessitat d'alliberar Tarragona i separar-la de la jurisdicció eclesiàstica de Narbona, ja que a poc a poc els comtats catalans consolidaven el seu poder als països nord-occidentals de la Península.

Més tard, l'any 1088, Berenguer Sunifred (bisbe de Vic i notable impulsor del programa de reforma dins l'Església catalanes) va acudir a Roma per convèncer a Urbà II de la importància de la restauració de la seu episcopal de Tarragona. Bonet i Menchon

afirmen que el pontífex va prometre retornar la catedral episcopal amb la condició que el conte es comprometés a activar la conquesta militar.

Santa Tecla va significar el suport ideològic i va contribuir a la restauració ideològica de Tarragona, a més a més va ser tal la unió entre aquesta santa i la institució eclesiàstica que va comportar l'oblit de sant Fructuós, patró històric de la ciutat i titular de l'església.

2.3.1 El seguici Popular de Santa Tecla

La processó del braç de santa Tecla, com ens expliquen Bonet i Menchon (2023), s'origina a la vegada que el Corpus Christi. L'any 1320 es troba documentada la primera processó de Corpus a la península Ibèrica, a Barcelona, un any després Tarragona comença un cicle festiu al voltant de la relíquia de santa Tecla. Així doncs, a Tarragona la processó del Corpus coincideix amb l'arribada de la relíquia de Tecla d'Iconi. Durant el s. XIII hi ha un canvi de plantejament espiritual denominat "miracle social" que aspira a una religiositat més oberta, més decantada cap a la pietat secular, laica, i en una dimensió popular que fa que se celebri el Corpus al juny i santa Tecla al setembre. Tant a la festa del Corpus com a santa Tecla coincideixen totes les institucions públiques i estaments socials de l'època els quals subvencionen els balls i pràctiques festives de tan gran tradició. Aquests troben un lloc públic i una pantalla de projecció autoritzada i passen a ser l'emblema representatiu propi de cadascun dels estaments i corporacions urbanes.

D'altra banda, Bertran (2004), narra com avui Santa Tecla ja no consta estrictament de les dues jornades de celebració que va marcar l'arquebisbe i el municipi l'any 1370 sinó que ara són deu dies més la matinada sencera del dia 22 al 23 de setembre (onze jornades). Des de l'any 1990 el primer acte és l'encesa d'onze morters a la plaça de la Font, un per cada jornada i prèviament l'alcalde haurà de realitzar la crida a les associacions i ciutadans. Així doncs, des d'aquest acte fins al 19 de setembre el programa de les festes gaudeix de moltes actuacions i exposicions de participació popular. Seguidament, el dia 19 de setembre se celebra Santa Tecla petita, aquesta va sorgir el 1998 gràcies al ball de diables per tal de recrear el seguici a escala petita¹ i que

---

¹ Per santa Tecla 2023, l'ordre dels elements festius del seguici popular petit van ser: Ball de Diables petit, Drac petit, Bou petit, Vibrieta petita, Griu petit, Ball de Serrallonga petit, Aligueta, Mulasseta, Cucafereta, Leonet, Negritos petits, Gegants Moros petits, Gegants Vells petits, Nanos Nous petits, Ball de Bastons de Tarragona petit, Ball de Pastorets petit, Ball del Patatuf petit, Ball de Cercolets petit, Ball de Bastons petit de l'Esbart Santa Tecla, Ball de Gitanetes petit, Ball de Cossis petit, Ball dels Set Pecats Capitals petit, Colla petita dels Xiquets de Tarragona i Banda Juvenil de la Unió Musical de Tarragona (Programa de Santa Tecla 2023, p. 52).

els infants de la ciutat poguessin treure pels carrers les rèpliques dels elements, i, a més, formar una “cantera” per a futurs portadors del Seguici Popular.

A continuació, ens traslladem fins a la catedral de Tarragona. Allà des del 1991 es representa el Retaule de Santa Tecla, que es basa en la representació sense text de la llegenda hagiogràfica de la patrona, escenificant així els diferents episodis de la seva vida.

Tot seguit, el dia 21 és el Pregó dins del saló de Plenaris de l’Ajuntament, posteriorment els empolainats executen el Toc de pregó i a la plaça de la font es desencadena la Tronada. Després de la tronada arranquen els Gegants des de la mateixa plaça, tot i que una mica abans, a mitja tarda, se celebra el conegut “Cafè, copa i puro per un duro”. La jornada del Pregó acaba amb el que Bertran (2004) denomina la Baixada del Seguici i les Bandes, més coneguda actualment com la Baixada de l’Àliga: l’Àliga, el Lleó i la Mulassa des del Pla de la Seu i els Gegants Vells des de la plaça de les Cols baixen amb els seus músics a so del pasdoble Amparito Roca fins a la plaça de l’Ajuntament amb una peculiaritat, els portadors d’aquests elements no seran els titulars sinó que seran els festers que gaudiran de l’oportunitat de fer ballar aquests elements.

El dia 22 a les dotze del migdia se celebra l’entrada de Músics i a la tarda el Seguici Popular de Santa Tecla amb el següent ordre: Ball de Diables, Drac, Bou, Víbria, Griu, Ball de Serrallonga, Àliga, Mulassa, Cucafera, Lleó, Magí de les Timbales, Gegantons Negritos, Gegants Moros, Gegants Vells, Nanos Vells, Nanos Nous, Ball de Bastons, Ball de Pastorets, Ball de Turcs i Cavallets, Ball del Patatuf, Ball de Cercolets, Ball de Bastons de l’Esbart Santa Tecla, Ball de Gitanes, Ball de Valencians, Ball de Cossis, Ball de Titans, Ball dels Set Pecats Capitals, la Moixiganga, Banda Unió Musical de Tarragona.

Un cop finalitza el seguici, els balls del seguici es distribueixen per diferents punts emblemàtics de la Part Alta i realitzen de manera simultània els balls parlats.

El matí del dia 23 es desencadena amb unes matinades a la plaça de la Font on tots els grallers/eres i els timbalers/eres fan sonar plegats el “Toc de matinades”. Tot seguit, per a esmorzar es menja el plat característic de les festes: “L’espineta amb caragolins”. A continuació el seguici acompanya a les autoritats, a “l’Anada a l’Ofici”, on a la porta de la catedral tots els elements del seguici fan una ballada conjunta i sona una nova tronada. Després sense que l’Ofici hagi finalitzat completament, el seguici emprèn la “Tornada d’Ofici” fins a la plaça de l’Ajuntament. Al vespre ens porta a la Processó on es dona lloc a l’entrada del braç de Santa Tecla a la catedral. El següent dia és la Mercè on es

duen a terme els pilars caminant, de les quatre colles castelleres de la ciutat, des del Pla de la Seu fins al balcó de l'Ajuntament.

Finalment, al vespre per concloure la festa major de Tarragona es dona lloc al correfoc i la traca a la rambla Nova.

Val a dir també que, segons Bertran (2004), el seguici popular de Santa Tecla no sempre ha estat així, ja que hi ha elements que per diverses raons s'han anat perdent al llarg del temps, aquests són els següents: el Ball de Cossis i Prims, el Ball d'Espases, el Cavall (bestiari), alguns personatges bíblics (Adam i Eva, Jesús, etc.), figures hagiogràfiques, les Roques, l'entremès dels Homens Pelosos i dotze balls parlats.

2.3 Santa Tecla a les escoles

Col·lecció Santa Tecla a les escoles

La col·lecció de llibres de Santa Tecla a les escoles es va començar a escriure l'any 2004 per Marta Badia, Josep Cornadó i Gerard Elies i consta de vuit volums: la Víbria (2004), el Lleó (2005), la Moixiganga (2006), els Castellers (2007), el Drac (2008), el Ball de Valencians (2009), el Ball de Gitanes (2010) i el Ball de Turcs i Cavallets que va ser la darrera publicació l'any 2011.

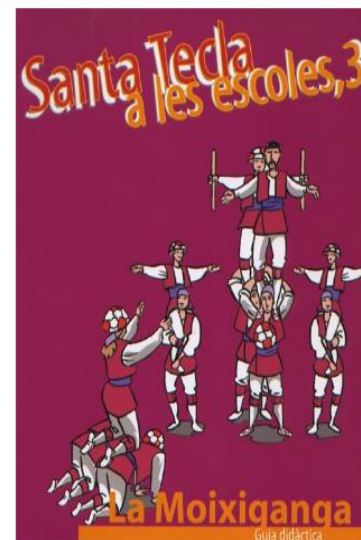
La Víbria (2004)

ISBN: 9788411422000

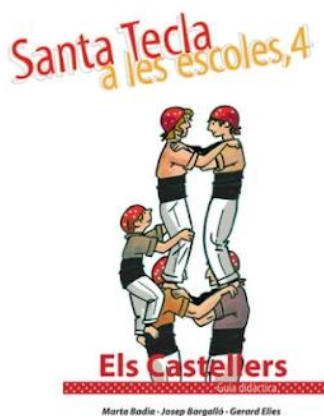
El Lleó (2005)

ISBN: 9788424420055

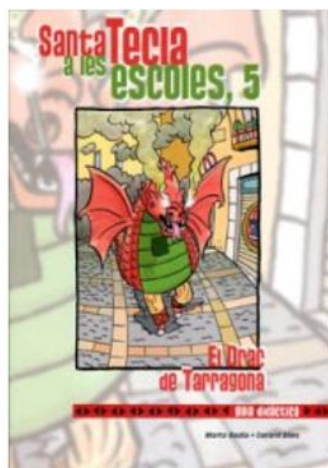

La Moixiganga (2006)

ISBN: 9788413332000

Els Castellers (2007)
ISBN: 9788416832002

El Drac de Tarragona (2008)
ISBN: 9788497914048

El Ball de Valencians (2009)
ISBN: 9788497915649

El Ball de Gitanes (2010)
ISBN: 9788497917599

El ball de Turcs i Cavallets (2011)
ISBN: 9788497919142

Aquesta col·lecció és una eina didàctica que permet als/les mestres ensenyar de manera transversal la cultura i tradicions de Tarragona.

Dins de la col·lecció s'hi troba molta diversitat de material:

- Història

LA VÍBRIA

L'any 1993 s'incorpora al Seguici de la Festa Major de Santa Tecla un nou element: es tracta de la Víbria. Aquesta peça, espècie de drac femella, amb uns atributs ben visibles, és recuperada per la colla de diables Volarar del barri Tarragoní del Serrat. És per això que molts la coneixen també amb el nom de "la Serratoloca".

La Víbria és un element lligat a les llegendes i tradicions de diferents indrets de Catalunya, com a representació del mal. És caracteritzada pel seu aire feroç, per la seva grandària, pel seu cromatisme i la seva capacitat de llançar foc. Actualment, a banda de la de Tarragona, trobem víbries a Barcelona (ja de la ciutat i la del Poble Nou), Palma de Mallorca, Badalona, Terrassa, Manresa, Igualada, Canovelles, Castellor del Valles, Torredembarra...

La figura està formada per elements de diferents animals: cap i urpes d'òliga, pit i ventre de dona, cua de drac i ales amb elements de ratpenat i òliga. És pot identificar clarament la Víbria com un element associat al mal: les seves formes seductores, el foc, el so greu dels timbals, l'estrètic de drac i serp, la barreja d'elements.

Aquesta figura és portada per una sola persona (portant). Durant tota la cercavola és acompanyada pel toc de timbals. Destaquem la bellesa de la balsa en el moment de l'encesa, quan girovolta entre espurnes, foc i fum, i en el seu caminar pausat i pesat al so dels timbals, l'estrètic de drac i serp, la barreja d'elements.

SANTA TECLA a les escoles. 1. La Víbria

- Components de la colla

ELS COMPONENTS DE LA COLLA

Actualment són vint-i-vuit. Perquè la Víbria pugui participar en les sortides, coreògrafes i seguicis i pugui interaccionar més amb les seves repuntes i balls, cal que els diferents components de la colla s'encarreguin de diverses funcions.

Aquí, anomenem portant la persona que es posa a sota de la Víbria i la fa caminar i girovolta. La colla completa actualment amb tres portants: dos homes i una dona. Cal una bona preparació física, ja que els seus 83 kg ho requereixen. Els portants necessiten uns ajudants, per tal de poder entrar i sortir de sota de la carcassa de la bestia. Són tres persones, i la seva tasca consisteix a aguantar respectivament les ales i la cua de la Víbria, aixecant-la o abaixant-la segons correspongui. Amb el nom de **basses** o **repartidors** coneixem les persones que s'encarreguen d'obrir de carelles o sortides la Víbria. El nom ve de les bosses de colò que porten penjades amb els carrells piramèntics. Els **encenedors** són les persones encarregades de dur el botafoc i encendre les mitges de les carelles o sortides. També són ells qui decideixen el tipus de foc que li correspon en cada moment. Els **timbalers** són cinc, i s'encarreguen de fer sonar el toc de la Víbria per tal que aquesta avanci adequadament. En moments molt concrets, alguns membres de la colla interpreten amb gralles el Ball de la Víbria. Altres membres de la colla porten el **carro** —amb la província de carelles—, l'**alguia** i la **farmaciola**.

- La mitologia i el simbolisme

5. SIMBOLISME DELS DIFERENTS ELEMENTS

En les atxes trobem el sentit purificador de la flama i el foc, rememoren tot el simbolisme de la llum, com a vencedora de la tenebra, que aparta del mal. També té un sentit d'adoració i invitació al recolliment i la meditació. La creu amb què es teixen les atxes també és el símbol de la naturalesa humana de Crist.

Les flors que guarneixen el barret són interpretades pel cristianisme com una evocació del paradís, en la festa de Corpus van associades al triomf de Crist. Les flors tenen a veure, també, amb les decoracions dels altars o amb els vestits que s'utilitzaven en les cerimònies funeràries àrabs, anomenades *noama* o flor de la mort (fet que podria tenir relació amb un hipòtic i primitiu origen àrab de les moisàngues). Són moltes les manifestacions religioses arreu del món que utilitzen flors i fulles en les seves cerimònies.

El faldellí sembla tenir una procedència grega. Es troba per tota la Mediterrània, i en l'època clàssica formava part del vestit guerrer. El seu color vermellós inclocava coratge als soldats i tenia, a més, la funció de dissimular la sang de les ferides en el combat.

Els picarolls tenen un origen remot. Aquest guarniment el duen tribus primitives europees. La creença popular sempre ha relacionat els cascavells amb una intenció protectora, com a instrument per allunyar qualsevol malfic o esperit maligne. En algunes tribus d'illes del Pacífic són fets amb closques de mol·luscos que amb el moviment de les cames xoquen entre ells i fan soroll. Qui en porta és identificat com a gran caçador.

La creu és el símbol del cristianisme i simbolitza la crucifixió de Crist. La representació de la creu mitjançant la figura humana apareix en la majoria dels quadres. Teòlegs contemporanis relacionen la iconografia romànica amb el simbolisme de la creu i sostenen que aquesta representa el cos humà i l'arbre de la vida. La part horitzontal, braços perpendiculars, mostra la separació entre el món terrenal i el celestial i el cos i les cames, part inferior, representen la Terra, la part superior, espaldes i cap, el món espiritual. Aquest sentit ascendent també simbolitza la salvació i la gloriificació.

En el cristianisme, la columna representa l'Església (Sant Pau: "Columna et firmamentum veritatis"). En la Mol la columna està representada pels pilars.

- La música

6. LA MÚSICA

La música original de la Moisàngua tarraconina no s'ha trobat i, segurament, s'ha perdut per sempre. Així, la música que acompanya la Moisàngua actualment és de nova creació, obra de Flor Ordo i Aparneci, composta per a tres gralles i timbal. La música de la Moisàngua és una de les més volubils i emotives del Seguici. El so de la gralla i aquest el melancòlic i evocatiu de la història de la passió, o el i reconeixement de Crist, plenejada pels moisànguers en la successió dels dotze quadres.

El fet que estiga escrita en la memòria natural, amb absència de la sensibla, reflecteix aquest sentit i, a més, adient a la representació i a la temàtica que acompanya.

La música de la Moisàngua de Taragona segueix l'estructura de les moisàngues del Camp de Tarragona, a la qual s'ha afegit una introducció pròpia de les moisàngues del Tenebrós.

Introducció o antec.

Una frase musical de vuit compassos i mètrica binària amb la seva corresponent resposta, interpretada per una gralla sola, s'imposa a l'inici del ball. El redoble del timbal finalitza l'introducció i precipita l'entrada de la segona part, el Pas de carro.

Pas de carro.

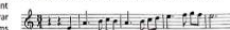

Pas de coixinet.

Ambdues melodies, de mètrica ternària amb un pols més viu, són interpretades per les tres gralles més el timbal. El rítmic saltatori de coixinet amb punt, semicorera, coixinet, acompanya els desplaçaments dels moisànguers en les diferents evolucions d'aquestes dues parts.

Misteri.

Amb un pols perceptiblement més tranquil i també de mètrica ternària, la primera gralla inicia la melodia ascendent del misteri. El redoble del timbal permanent, la figuració rítmica menys moguda i l'acompanyament amb notes triques de la segona gralla donen al fragment una emoció continguda que s'allargarà fins al final de la melodia. És el moment en què els moisànguers estan construint el quadre. L'expectació està concentrada. Sense aturar la interpretació i a manera de coda, els vuit últims compassos són executats per les tres gralles soles, sense percussió.

Just quan el quadre està acabat, la melodia carria. Els valors llarguíssims de les blanques amb punt, l'aparició de la tercera de l'acord, el silenci del timbal i el portament dels dos últims acords emocionen.

Els fragments de melodia es repeteixen, encadenant-se per acompanyar la construcció de cadascun dels dotze quadres, seguint aquesta seqüència: Introducció, Pas de carro, Pas de coixinet, Misteri, Pas de coixinet, Misteri, Pas de coixinet, Misteri... Per acabar, fan el Pas de carro final.

- La fitxa tècnica

EL LLEÓ: FITXA TÈCNICA

- Etimologia:** Paraula provinent del llatí leo, oní.
- Referència històrica:** La figura del lleó ha aparegut lligada a diversos personatges bíblics segons la població. A Tarragona, sembla que figura dins la Reia de Santa Tecla, tal com explica la seva Llegenda Àuria, en el passatge de les feres. En un passatge del mirari de Santa Tecla, al retaule de l'altar major de la nostra Catedral, hi apareixen l'leon. En la simbologia cristiana està lligat a la llegenda de Sarniú i a l'evangelista sant Marc, que apareix en les processons de Corpus i de les festes majors.
- La primera referència històrica la trobem en les actes municipals de 1424.
- Seu actual:** Casa del Mar, carrer de Francesc Bastos, 7, baixos.
- Membres de la colla:** Divuit.
- Agrupació/entitat:** La propietat és de l'Ajuntament de Tarragona i n'ha cedida la custòdia a l'Associació de Veïns Verge del Carme.
- Artistes:** M. Dolores Beena Font en va ser l'escultora. Judit Guinovart es va encarregar de l'esmatlat dels ulls. El treball de fusteria va anar a càrrec de la Fusteria Tortosa i el vestuari dels lleoners és d'Ambrós Domingo.
- Material de construcció:** Fusta de políester i fibra de vidre amb estructura interna de fusta.
- La corona:** És trofeu d'una corona de príncip, realitzada, en bronze, per l'escultor i jaer tarragoní Joan Sornanià Llibrada. El disseny està basat en la corona del Escut de la ciutat. Porta incrustats una medalllons de plata de vidre cutat al form per Pere Ignasi de Mallorca, amb la figura de l'àngel Ananà, antic deus clàssic. A la part inferior hi ha gravades les restes de figures que completaven el bestial del Seguíclí popular tarragoní extants fins a la data de l'edrona del Lleó (a Vitrària no hi és perquè es va estrenar el mateix any que el Lleó). La representació de la resta del bestial i la corona del Lleó és un símbol de majestuositat i elevada categoria de l'element dins del Seguíclí popular.
- Data de construcció:** 1993.
- Primera participació al Seguíclí:** Va ser recuperat el 1993 per l'Associació de Veïns Verge del Carme. El Lleó de Barcelona va ser-ne el padri.
- Alçada:** 1,25 m.
- Amplada:** 0,70 m.
- Llargada:** 2,5 m.
- Pes:** 110 kg.
- Ordre en el Seguíclí:** En novena posició, darrere de la Cuculra, tancant el bestial i precedint el Maçí de les Timbales.
- Sortides públiques:** Festes de la Mare de Déu del Carme al barri que envolta el carrer Francesc Bastos i Festes de Santa Tecla.
- Descripció física:** Carroca zoomòrfica portada per dues persones. Representa de manera realista la figura d'un lleó. Coronat amb una corona de príncip, que és la corresponent a l'Escut del municipi, diferent de la que porta l'Àliga, que és corona comtal. Les cames dels portadors estan al descobert. Pintat amb tonalitat duradora, matissos foscos i pòs de lleuats.
- Vestuari:** Els portadors duen brusa, pantalons daurats i espadenyes. La fitxa ajuda a portar millor el pes i no castiga tant la zona lumbar.
- Acompanyament musical:** Banda de música.

- El vestuari

7. EL VESTUARI

Resulta complicat descriure el disseny d'un vestuari, així que la millor manera és que ho vegem a través que ajudem a les representacions, però no es sobre que no intentem.

7.1. DESCRIPCIÓ

a) Dones

El vestit és bastant semblant al dels dibuixos que fa Joan Amades del Ball de Gaiques. Els colors són fosc i les tonalitats són grises. Ha vent, sobre i blau, dire de les possibilitats que ens ofereix la gamma de colors de la roba espanyola. Però una creació i fabrica dels materials i un passió que sapore es des volentes de les fusties, amb una creació del nostre color de la roba. A això, hi porten cletes curtes i anegles amb cletes de mateix color del vestit, però que no es veuen.

Les arracades són en general còncaves de darrere ampacat, però més aviat avall grans.

Els mocaderns, de color negre amb motus locals de colors diversos, són de fusta mangual, bastant grans i amb un samarí molt ferg.

Les espadenyes són amb vores de color negre.

Als cabells hi solen portar passadors amb motus del color del vestit.

b) Homes

Porten una **pantalons** blancs distingit per sòles del canell i per darrere la porten unes **patilles** de color granat amb motus grans, de les quals penjen unes cletes de molts colors.

Una **faixeta** (de color vermell granat) amb passadors de cordada daurada va darrere del pantaló, i en sostenir una **faixa** també de color vermell.

Al cos porten una **camisa** blanca de màniga llarga però arramangada. També un **moçador** de color vermell molt fosc de forma triangular darrere i l'espalla esquerra i lligat a la part dreta del cos.

7.2. COMPLEMENTS

Una part del vestuari molt important són les **espadenyes**, que és un calçat de sola de canem o de fust que aguanta el peu. Normalment porta dues vores que li surten de la part del canem i que servixien per ligar-les al paredell de la cama o al sumell.

Els complements que utilitza el Ball són diversos, però potser els que més cronen l'atenció són les castanyolles i el fust que porta a la mà el Granu Gros.

- Fitxes didàctiques

9. Fes arribar el Lleó des de la plaça de la Font fins al Pla de la Seu.

- Recursos lingüístics

5. Recursos literaris

5.1. CADA CASTELL UNA FLAMA

Gralla, gralleta, gralló,
torna la nota més farta,
que em hi posem de debò.

Gralla, grallona, gralleta,
aguanta el nervi en tensió
quan la torre estigui dita.

Gralleta, grallona, gralla,
raffia com els ocells
perquè puja la canalla.

Gralla, gralleta, gralló,
sona amb la nota més fina,
que l'enxaneta és aquí.

OLGA XIRIVACS (de la cantata Codr costat) una lluna, amb música de Jordi Molnar!

5.2. NOSALTRES TOTS, CASTELLERS

S'aixequen torres
en esborrats veuzigs
de mortres demes.

Truquen a portes
d'oblit. Desempresen
flum, aires, aires.

Nas bellesa,
nom sol enlla del nombre,
esclat de festa.

Volem la força
dins l'ordre perfectíssim
de la mesura.

En equilibri,
molt lentament ens alçem
castells de somnis.

Ser i no poderem
acall nos per sempre
al teu arlig?

Dreçats castellers,
seus plans ni temença
verges a prínceps.

Homes, la mà
de més, sempre silenci,
tornà, alíenies.

Agnomem més
sota l'opulència
pau d'un llarg dia.

Per sentir l'únic
sempre que tots hi venem
el nostre patib.

SALVADOR ESPRIU (Barcelona, 24/03/1981)

5.3. PAU CASALS

"Els castells es senten com un impuls atàvic, profund, de força gairebé religiosa, que inclina els homes de la nostra comarca a alçar aquestes torres humanes que es eleven cap al cel."

*Cònditge per l'Associació Casr Culla de Tarragona

- Les coreografies

10. LA DANSA

10.1. DESCRIPCIÓ DE LA COREOGRAFIA

Al principi la dansa va ser muntada pel director de l'Esbart Dansaire de Tarragona, Salvador Fà i Limiana, prenent com a exemple coreografies manuscrites sobre el Ball de Gitanes i els altres balets que hi havia al país. Aquesta ha estat aproximadament la que, després d'alguns retocs per adaptar-la a la nova música, ha arribat fins als nostres dies.

Cadascuna de les set parts de la dansa té una coreografia pròpia, a les quals cal afegir-hi la que des de l'any 1997 es fa servir per baixar les escales de la catedral el dia de la Tornada de Processó. Aquestes evolucions es fan amb tres punts bàsics i algunes variants, que tot seguit descriurem.

10.1.1. Punts

Punt de Galop
S'aixeca el peu dret flexionant el genoll i es fa un salt sobre el peu esquerre per caure sobre el mateix peu i baixar immediatament el peu dret a terra. Tot seguit s'aixeca el peu esquerre flexionant el genoll i es fa un salt sobre el peu dret per caure sobre aquest mateix peu i baixar a terra el peu esquerre, i així successivament.

Punt de Ball
El punt és de tres passes ràpides marxant de costat. Es comença amb el peu dret, esquerre, dret i salt amb la cama esquerra a dalt a l'altura de l'altra cama, i la tornada es fa a l'inrevés, començant amb esquerre, dret, esquerre i salt amb la cama dreta a dalt.

Pas de Ball dels Galerons
El punt és el mateix que el de ball, però el fan els galerons per fora de les cintes i amb els braços alçats. Per tant, consisteix de tres passes ràpides marxant endavant i un salt lent. Es comença amb el peu dret, esquerre, dret i salt amb la cama esquerra a dalt a l'altura de l'altra cama, i se segueix amb esquerre, dret, esquerre i salt amb la cama dreta a dalt. En ocasions fan variacions improvisades sobre el punt per donar-li més vistositat (girs, salts...).

Punt de Galerons
El punt consisteix a moure els dos peus alternativament avançats. Primer un punteig amb el peu dret, tot seguit tres puntejos més ràpidament (esquerre-dret-esquerre) i es continua amb el punteig del peu dret i, després d'una pausa, de l'esquerre. El punt es repeteix quatre vegades, però a la darrera es fa només el punteig dret i es posen els peus junts.

Punt de Salt de Galerons
Amb els peus separats i tenint la cama esquerra de suport, s'obre la cama dreta enrere per fer un gir de 180°. Tot seguit es fa un salt amb el peu dret per caure amb el mateix peu i seguir girant amb peu esquerre i dret i quedar amb els peus a terra per començar el Ball de Galerons, després d'haver donat dos tombos sencers i haver fet el desplaçament per canviar de parella.

- Propostes d'activitats per E. Primària

PROPOSTA D'ACTIVITATS PER A PRIMÀRIA

CICLE INICIAL - ÀREES DE CONEIXEMENT

Tots els suggeriments fets per a Educació Infantil són vàlids, també, per a Cicle Inicial. A més, us proposem:

ÀREA DE CONEIXEMENT DE L'ÀMBIT DE LLENGÜES

- Descripció zoològica del Drac i les seves parts. Similituds i relació amb d'altres animals coneguts.
- Lectura de petits textos descriptius i narracions sobre dracs (veure annexos, pàg. 59).
- Mitologia i llegendes: Mitologia grega i romana. La llegenda del monstre del Llac Ness.
- Composició d'un text escrit que reflecteixi l'experiència de veure el Drac encès al carrer, aplicant un procés reflexiu en l'escriptura: pensar, escriure i revisar.
- Composició d'un text escrit dirigit a un nen de la colla del Drac petit. Confecció de preguntes sobre que significa ser dragoner o portador del Drac.
- Estudi i coneixement del vocabulari referit i/o relacionat amb el Drac: adjectius que li són propis, mots derivats... (veure annexos, pàg. 57).
- Elaboració d'una entrevista fictícia al Drac.
- Invenció i composició breu sobre una conversa entre el Drac i la Vibria.
- Invenció d'una història divertida sobre el Drac: peripècies viscudes, si se'n va de vacances, la seva vida a la muntanya, de què podria treballar un drac, el drac que tenia por de l'aigua, el drac que volava ha xocat amb una funera de la petroquímica...
- Expressió dels sentiments i sensacions que la contemplació del Drac llançant foc provoca.
- Adaptació d'una cançó coneguda posant-hi una lletra referida al Drac de Tarragona.
- Resolució de sopes de lletres, mots encruats, autodefinicions...
- Activitats pròpies de l'Àrea de Llengua: rodolins, completar frases, treballs amb el mot (augmentatiu, diminutius... Veure annexos, pàg. 59).
- Elaboració de l'Àlbum del Drac.
- Visionat i observació del vídeo-DVD de les festes on apareix el Drac.
- Comprensió, a partir d'audicions, d'alguna rondalla o cançó dels suggerits als annexos.
- Aplicació de tots els recursos que ofereix l'aula per fer o millorar qualsevol composició de text: ús de diccionaris i enciclopèdies, ús dels informàtics —de consulta, correcció, escriptura, recursos lingüístics...—
- Realització de les activitats proposades en el 'clic del Drac de Sant Roc'. Cerca a www.xtec.cat.

- Propostes d'activitats per E. Infantil

11. PROPOSTA DIDÀCTICA

En aquest capítol trobareu suggeriments i activitats relacionades amb el Ball de Valencians de Tarragona.

Les activitats estan ordenades successivament per etapes educatives, àrees, i sota els subítols genèrics que proposa la Llei Orgànica d'Educació.

EDUCACIÓ INFANTIL

ÀREA 1. DESCOBERTA D'UN MATEIX I DELS ALTRES

1.1. Autoconeixement i gestió de les emocions

- Joc de representar el Ball de Valencians.
- Aprendre algunes de les evolucions i recorreguts de la dansa. Per al parvulari es recomana fer els exercicis previs al bloc de l'entrada i substituir el pas/punt de Valencians pel caminar normal (p. 41).
- Com puc ser un dansaire del Ball de Valencians de Tarragona? Què necessito?
  - Observació dels elements de vestuari que caracteritzen el ball.
  - Confecció d'una llista de peces de vestir que pertanyin al Ball de Valencians i una altra llista amb peces de vestir que no pertanyin al Ball de Valencians.
  - Increment del vocabulari relatiu al vestit dels Valencians: faixa, faldellí, barretina, mocador, esparterny de vetes, polaines, cascavells...
  - Un dels dansaires es lleva el mal de Santa Tecla i, després de la dutxa, li cal vestir-se. Enumera, per ordre, les peces de roba que s'haurà de posar per anar al Seguí. Enumera les peces per ordre invers. El valencià ha arribat a casa després del Seguí i es vol posar el pijama. En quin ordre es despullarà?
  - Quins colors identifiquen el Ball de Valencians? Classifica robes segons els colors del vestit del Ball de Valencians: negre, blanc, verd, morat...

1.2. Joc i moviment

- Els teixits del vestuari.
  - Exploració sensorial de les textures de les diferents robes i teixits del vestit del Ball de Valencians.
    - Observació amb la vista i mitjançant el tacte dels teixits del vestuari del Ball de Valencians: la faixa, la camisa, les esparternyes, la barretina, el serrell, el faldellí. Diferenciació de les textures de les peces de roba.
    - Classificació de les robes segons la textura, de més rugosa i dura a més fina i manejable.
    - Reproducció de la textura del teixit en un altre llenguatge: pintura de la textura de la faixa, de la barretina, del serrell, de la camisa...
    - Explicació verbal de la consistència i les característiques dels teixits.
    - Recollida de teixits similars en altres objectes. Classificació dels teixits segons afinitats i/o diferències.
    - Joc d'endevinar, amb els ulls tancats, a quina peça de roba pertany el bocí de roba tocat. Explicació de la resposta donant les raons que ens han dut a dir una peça de roba i no una altra.

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

LLENGÜES I LITERATURA

- Cerca del significat del lèxic desconegut sobre el Ball a partir del context o amb ajuda del diccionari.
- Lectura comentada dels diferents versos dels parlaments, tot reconeixent els elements bàsics del rítmic i la versificació.
- Lectura en veu alta dels parlaments amb dicció, entonació i ritme adequats.
- Creació de nous parlaments a partir de la reflexió i l'anàlisi de textos model en suport paper i digital.
- Participació en l'autoconeixement i l'avaluació col·lectiva de les produccions pròpies i les dels altres.
- Lectura dramatitzada dels parlaments, tenint en compte els elements principals de la posada en escena.
- Adequació dels versos als registres col·loquial i formal o acadèmic, segons ho requereixi la situació comunicativa del missatge.
- Pràctica de procediments bàsics d'assertivitat i de manteniment de les pròpies conviccions en la interacció amb altres parlants per defensar les diferents visions dels parlaments per part de l'home o la dona.

MATEMÀTIQUES

- Ús de la proporcionalitat per trobar la llargada adequada del pal del grup infantil respecte del del grup gran (350 cm), tenint en compte l'alçada dels adults (175 cm) i dels nens (145 cm).
- Resolució de problemes utilitzant la trigonometria del triangle: longitud de la cinta si es vol ballar a 300 cm del pal (350 cm).
- Utilització de les diferents unitats de mesura en la resolució dels problemes anteriors (cm, dm, m).
- Estimació a vista de mesures d'objectes variats del Ball (pal, cintes, fons, escut, cascavells, etc.) utilitzant unitats de mesura adequades.
- Classificació dels objectes anteriors en dues i tres dimensions.

TECNOLOGIA

- Disseny i construcció del pal i les cintes a escala amb els materials i les eines adients.
- Selecció de la informació obtinguda per mitjàs tàlemàtics sobre el Ball de Gitanes.
- Utilització de programes per a la creació, edició, millora i presentació de la documentació i els treballs elaborats sobre la història i el significat del Ball.
- Exposició oral dels treballs de grup sobre el Ball utilitzant l'ordinador com a mitjà de comunicació en un espai real.
- Reconeixement de com la transformació industrial de les matèries primeres en productes elaborats ha produït un canvi en com devien ser els elements del Ball en el seu inici.

CIÈNCIES DE LA NATURALSA

- Explicació del sentit del Ball analitzant el geocentrisme i l'heliocentrisme amb les dues explicacions històriques per situar la Terra a l'Univers.

- Partitures

6. Partitures

6.1. TOC DE CASTELLS

The image shows a musical score for 'TOC DE CASTELLS'. It consists of several systems of music, each with a vocal line and a guitar line. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'rit.' and 'a tempo'. There are also section markers labeled 'A', 'B', 'Toc d'iseta', and 'Toc final'. The score is written in a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature.

61

- Justificació curricular

6. JUSTIFICACIÓ CURRICULAR

EDUCACIÓ INFANTIL

Àrea 1. Descoberta d'un mateix i dels altres

- 1.1. Autoconeixement i gestió de les emocions
  - Actitud optimista, asertiva i inciativa per anar resolent situacions de dificultat física i intel·lectual.
  - Expressió de les pròpies emocions a través dels diferents llenguatges: corporal, plàstic, musical i verbal.
  - Confiança i seguretat en els propis progressos.
- 1.2. Joc i moviment
  - Gestió i vibració pel joc i l'exploració sensorial.
  - Apreciació de moments en relació a un mateix, als altres i a la situació espai-temporal.
  - Avançant en les possibilitats expressives del propi cos.
  - Domini progressiu de les habilitats motrius bàsiques: coordinació, to muscular, equilibri...
  - Experimentació i interpretació de sensacions i significats referits a l'espai.
  - Previdència davant algunes situacions de risc o perill.
- 1.3. Relacions afectives i comunicatives
  - Sentiment de pertànyer al grup i compromís de participació en projectes compartits.
- 1.3. Autonomia personal i relaxació
  - Desig d'autonomia i inciativa pròpia.
  - Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos assolits.

Àrea 2. Descoberta de l'entorn

- 2.1. Exploració de l'entorn
  - Identificació de festes i tradicions de l'entorn proper i de Catalunya.
  - Interès per participar en activitats socials i culturals.
  - Respecta pels elements de l'entorn social.
- 2.2. Experimentació i interpretació
  - Observació i reconeixement de semblances i diferències.
- 2.3. Raonament i representació
  - Comparació, ordenació i classificació, establint relacions qualitatives i quantitatives.
  - Reconeixement de seqüències i ordenació temporal de fets i activitats.
  - Situació a l'espai reconeixent la posició que ocupen.
  - Orientació en espai.
  - Ús de la memòria espacial.
  - Ús del dibuix com a mitjà de representació.
  - Identificació d'informacions proporcionades pels diferents mitjans de comunicació i expressió de la pròpia opinió.

Àrea 3. Comunicació i llenguatges

- 3.1. Observar, escoltar i experimentar
  - Participació en activitats relacionades amb la cultura.
  - Escolta activa de creacions musicals.
  - Discriminació, identificació i captació de la pulsació i ritmes.
  - Reconeixement d'estructures, melodies i harmonies.
  - Experimentació amb tècniques plàstiques i audiovisuals diverses.
  - Experimentació amb el gest i el moviment, dansant, jugant o creant diferents moviments amb el cos.
  - Cerca de la capacitat expressiva del propi cos. Constatció de les emocions que el fet comporta.
- 3.2. Parlar, expressar i comunicar
  - Interès per compartir interpretacions, sensacions i emocions.
  - Ús i valoració progressiva de la llengua oral.
  - Expressió i comunicació dels fets, visió i o festivitats.
  - Utilització d'estratègies com imitació i acomodació.
  - Ús cada vegada més precís de la llengua: clara pronunciació, increment de lèxic.
- 3.3. Interpretar, representar i crear
  - Ús dels llenguatges verbal, musical, plàstic i corporal.
  - Apreciació de l'estètica en ritmes, rimas i formes artístiques.
  - Coneixement progressiu de les relacions entre text oral i escrit.
  - Creativitat individual i col·lectiva de diferents tipus de textos.
  - Interpretacions de danses tradicionals catalanes.
  - Ús de procediments com: preguntar, predir, planificar, reorganitzar, simular.

62

Els diferents objectius que s'emmarquen dins d'aquesta col·lecció, com expliquen Badia, Cornadó i Elies són els següents:

- Introduir la Festa Major de Tarragona al currículum, PEC, programacions i plans d'entorn
- Introduir aquesta proposta didàctica en el treball quotidià de les diferents àrees i departaments de cada nivell educatiu.
- Fomentar la participació dels escolars de la ciutat a la Festa Major de Tarragona.
- Potenciar l'estimació del nostre patrimoni cultural partint del seu coneixement.
- Aconseguir que grans i petits coneguin aspectes de la cultura popular Tarragonina.
- Conèixer i identificar i relacionar les agrupacions musicals i les melodies pròpies que acompanyen l'element del seguici.
- Emprar les festes de Santa Tecla com a element integrador.
- Motivar els alumnes perquè visquin la festa de Santa Tecla i en gaudeixin.
- Aconseguir que els infants participin com a protagonistes en la festa i per extensió en les altres activitats de la vida ciutadana.

2.4 Capses d'aprenentatge

Segons el lloc web de la Generalitat consultat, les capses d'aprenentatge són una estratègia pedagògica dins de les mesures i suports universals que permeten flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionen estratègies per minimitzar les barreres d'accés, garanteixen l'aprenentatge significatiu, garanteixen la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa.

A més a més, representen una metodologia innovadora que fomenta el treball cooperatiu, l'autogestió del temps i la integració de coneixements. Organitzades al voltant d'un repte concret, ofereixen una experiència d'aprenentatge globalitzada i transversal.

Aquestes capses contenen una sèrie de materials, activitats o desafiaments dissenyats amb un toc d'intriga i sorpresa, ja que és clau per despertar l'interès dels alumnes amb l'objectiu de promoure el desenvolupament integral de les habilitats dels infants. El contingut de les capses està meticulosament preparat i estructurat per permetre als alumnes treballar de manera autònoma, utilitzant diversos recursos com: contes, jocs, eines d'aprenentatge, exercicis pràctics, material manipulatiu, imatges, entre d'altres, organitzats entorn d'un tema o projecte específic. El treball es desenvolupa en grups cooperatius, que comparteixen els resultats i es sotmeten a autoavaluació, amb la guia formativa del docent.

Per aquest motiu és essencial definir clarament els rols i fomentar la participació, incloent-hi activitats d'avaluació formativa al llarg de la sessió.

L'objectiu principal de les capses d'aprenentatge és oferir als infants l'ocasió d'explorar, descobrir i aplicar de manera autònoma els seus coneixements, fomentant la seva autonomia de l'aprenentatge i la seva capacitat de resoldre problemes i buscar solucions.

Bruner, tal com cita Baro (2011, p.5), va ser un dels màxims exponents en l'aprenentatge per acció i descobriment i explica que hi ha tres tipus de descobriment: inductiu, deductiu i transductiu. Per dur-se a terme aquest descobriment ha de tenir unes certes condicions: l'àmbit de cerca ha de ser acotat, els objectes i els mitjans han de ser atractius i molt específics, s'ha de tenir en compte els coneixements previs dels individus i els individus han d'estar familiaritzats amb el procediment de descoberta.

D'altra banda, no hi ha un creador o creadora únic i específic de les capses d'aprenentatge com a estratègia pedagògica. Més aviat, aquestes són el resultat de l'evolució de diverses pràctiques i enfocaments pedagògics que busquen promoure l'aprenentatge actiu, el desenvolupament de competències i l'autonomia de l'estudiant. El concepte de les capses d'aprenentatge ha sorgit entre educadors, investigadors i professionals de l'educació que busquen formes innovadores per involucrar els estudiants en el seu procés d'aprenentatge.

2.5 El Patatuf de Tarragona

Montserrat Garrich i Anna Viñoles van publicar un llibre dedicat al ball del Patatuf el 1996. En aquest llibre s'explica que no hi ha coincidència entre els investigadors pel que fa a l'origen del Patatuf, així i tot, hi ha diverses teories i alguna llegenda. Una d'aquestes teories és la que defensa Aureli Campany: "Pas-de-dous" és un nom que ve de la Provença. Aquest era un ball infantil que començava amb tres picaments de mans i a causa del temps i les transformacions va arribar a Catalunya amb el nom de "Patatuf". Aquesta dansa es balla o s'ha ballat a: L'abella (Vallés Oriental), Aiguafreda (Vallés Oriental), Barcelona (Barcelonès), Begues (Baix Llobregat), Calella (Maresme), Capçanes (Priorat), Cubelles (Garraf), Enviny (Pallars Sobirà), l'Espluga del Francolí (Conca de Barberà), Baix Llobregat (Barcelonès), l'Hospitalet del Llobregat (Barcelonès), la Llacuna (Anoia) Sant Climent de Llobregat (Baix Llobregat), Sant Genís de Palafolls (Maresme), Sant Pere de Ribes (Garraf) Sant Susanna (Maresme), Sitges (Garraf), Tarragona (Tarragonès), Tordera (Maresme), Vallmoll (Alt Camp), Valls (Alt Camp), el Vendrell (Baix Penedès), Viladecans (Baix Llobregat), Vilanova i la Geltrú (Garraf).

Pel que fa a les músiques, existeix una melodia que presenta diverses variants (al igual que passa amb la coreografia), cinc d'aquestes melodies coincideixen en principi i en el final. La característica que uneix a la dansa del Patatuf són les tres palmellades que donen lloc al nom del Ball.

Música I

Música II

Música III

Fig. 4. Imatge extreta del llibre “El ball del Patatuf: la pervivència d’una dansa”

Actualment, la partitura de la melodia, del Ball del Patatuf de Tarragona, que s’utilitza a la Festa Major de Santa Tecla (arranjada per a dues gralles per Montserrat Canela) és la següent:

EL PATATUF A TARRAGONA

Moderato

Fig.5. Imatge extreta del llibre “El ball del Patatuf: la pervivència d’una dansa” (p. 8)

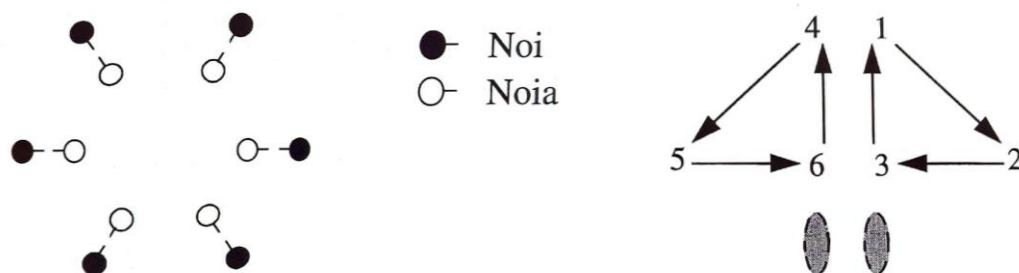
A Tarragona, el ball va ser recuperat per l'entitat dedicada a la dansa tradicional anomenada Esbart Santa Tecla. Es va recuperar l'any 1981 tot coincidint amb la recuperació general de la festa de Santa Tecla i dels elements tradicionals.

Tal com s'explica al web de l'Esbart Santa Tecla de Tarragona, aquesta dansa és, en realitat, un joc dansat a partir de la cançó:

“Per dinar fesols a la paella
per sopar fesols amb bacallà
anirem a Barcelona, comprarem un violí
i farem ballar la mona el diumenge al dematí”

La dansa s'estructura a partir d'un nombre indeterminat de parelles que aniran evolucionant al so de les gralles, començant amb uns picaments de mans, anant confegint una sèrie de figures, i agafant-se amb les mans per giravoltar. Tota la coreografia fa que sigui extremadament senzilla i molt útil per treballar al cicle d'educació infantil.

Com expliquen Garrich i Viñoles (1996), els passos de ball que utilitza són: palmellades, punteig, giravolt, caminar, galop i volta amb parella.

Fig. 6. Imatge extreta del llibre “El ball del Patatuf: la pervivència d’una dansa”

En aquestes imatges de Garrich i Viñoles (1996, p. 21), es veu la disposició dels balladors/es, la coreografia comença fent tres palmellades mantenint els peus junts; seguidament el peu dret realitza el següent moviment, com indica la figura set, i en acabar el peu esquerre. Tot seguit els balladors i balladores agafats de les mans per parelles realitzen caminant la següent evolució: els nois aixequen el braç dret per sota del qual passa la noia fent mig giravolt per quedar girada d'esquena al ballador, i desfan

el mig giravolt per fer-lo en sentit contrari. Les parelles es deixen anar de les mans per agafar-se pels braços drets i saltant així fer una volta sencera. Per acabar, es deixen anar per continuar saltant cap a la parella que tenen a la seva esquerra. El ball es repeteix musicalment i coreogràfica fins que es retroba la primera parella.

Pel que fa a la indumentària, és de tonalitats blanques i morades, suaus i vives, faldilla, camisa, pantalons, armilla i barretina confeccionant una indumentària netament festiva.

D'altra banda, continuant amb el que explica l'esbart Santa Tecla, el ball sempre va acompanyat per una formació de gralles i timbal. També es considera aquesta tonada com una de les més senzilles de la festa.

Aquest ball és executat pels membres més petits del seguici popular de Santa Tecla.

2. Marc metodològic

3.1 Introducció

L'eix transversal per la integració òptim dels barris de Ponent passa pel coneixement de les tradicions, usos i cultura pròpia del municipi. És per aquest motiu que les festes de Santa Tecla i la seva besant lúdica fan un "*statu quo*" perfecte per l'assimilació d'aquesta integració.

Els barris de Ponent, amb les seves particularitats (i tenint en compte que en certs moments s'han sentit aïllats del nucli de la població) necessiten aquesta vinculació en la vida cultural de la ciutat per sentir-se integrats dins de Tarragona.

Les músiques, els balls parlats i tota la cultura tradicional que hi ha darrere d'aquestes festes poden oferir una porta d'entrada a la tradició sociocultural existent a la nostra ciutat. Aquests aspectes creen un doble vessant en la perpetuació de la festa Popular de Santa Tecla, ja que si els habitants barris de ponent també la consideren pròpia els dona l'oportunitat de poder gaudir-la i participar-ne.

Aquest marc metodològic es planteja amb l'objectiu d'elaborar una proposta de millora sobre el material didàctic de Santa Tecla a les escoles després d'enquestar i entrevistar a les direccions i professorat d'infantil de les escoles de Ponent de la ciutat; reflexionar sobre les necessitats del personal docent consultat i després d'haver fet una profunda revisió bibliogràfica. Evidentment, aquest treball s'adequa a la realitat sociocultural i

demogràfica dels barris de Ponent de Tarragona i pretén ser una ajuda a les necessitats expressades pels docents d'aquest centres a través dels elements del seguici de Santa Tecla així com les seves músiques.

3.2 Punt de partida, pregunta d'investigació i hipòtesi

L'elaboració d'aquest treball de final de grau s'articula a partir de la següent **pregunta d'investigació**: Per què als barris de ponent no es treballa el seguici popular de Santa Tecla i les seves músiques en la mateixa mesura que les escoles del centre de Tarragona? A partir d'aquí em plantejo la següent **Hipòtesi**:

- L'alumnat d'infantil dels barris de Ponent desconeix el Seguici Popular de Santa Tecla, així com les seves músiques.

3.3 Objectius

Com explica Bisquerra, “un objetivo es el resultado específico y mensurable que se espera lograr con una determinada actividad”. (Bisquerra, 2009, p.429)

L'autor afegeix que perquè un objectiu sigui útil ha de ser el més concret possible i redactat amb verbs que expressin un resultat.

Així doncs, a continuació exposo els objectius d'aquest treball.

Objectius Generals	Objectius específics
1. Consultar que s'ha escrit sobre els barris de ponent de Tarragona, les festes de Santa Tecla i el material didàctic publicat en referència al seguici popular.	1.1 Analitzar demogràficament els barris de Ponent de Tarragona en el seu naixement i en l'actualitat.
	1.2 Identificar la posició geogràfica dels barris de Ponent en vers el centre de Tarragona.
	1.3 Descobrir la col·lecció didàctica de Santa Tecla a les escoles
2. Elaborar una proposta de millorar sobre el material didàctic de Santa Tecla a les escoles mitjançant les enquestes i	2.1 Conèixer que i com es treballa del seguici popular de Santa Tecla i les seves músiques a les escoles de Ponent de Tarragona.
	2.2 Enquestar al màxim professorat possible de les escoles de Ponent de Tarragona per tal de conèixer les realitats de les aules.

entrevistes a les direccions i professorat d'infantil de les escoles de Ponent de Tarragona.	2.3 Descobrir com es viu Santa Tecla i el seguici popular a les escoles de Ponent a través dels equips directius.
	2.4 Recollir l'experiència d'alguns integrants del seguici popular respectes les seves visites a les escoles de Ponent.

3.4 Disseny

En aquesta segona part del marc metodològic hi consta: el cronograma, la interpretació dels resultats, les conclusions, la proposta de millora, la prospectiva i la bibliografia.

Cronograma:

Setembre	Dia 12: primera reunió, pluja d'idees de temes pel Treball de fi de Grau. Pautem feina per fer, busquem una pregunta de recerca i possibles marcs teòrics.
Octubre	Dia 11: reunió virtual per l'elaboració de l'índex.
	Dia 31: parlem sobre punts de l'índex que s'han de modificar, comentar els errors de redacció i el mètode de treball que portarem a partir d'ara. (Concretem la data en la qual haurien d'estar els punts dels barris acabats i començar Santa Tecla.)
Novembre	Dia 22: tutoria, revisió de textos i modifiquem una mica l'índex.
Desembre	Dia 22: tutoria solucionem dubtes, modifiquem l'índex, ens posem objectius per fer durant les vacances de Nadal i revisem alguns textos i gràfics dels barris.
Gener	Dia 13: tutoria resollem dubtes, repassem les correccions, reestructurem l'índex i corregim les entrevistes.
Febrer	Dia 09: tutoria per programar feina del marc metodològic. Concretem avançar els tres primers punts del marc metodològic. Repassem els objectius i parlem sobre la redacció i utilització de les entrevistes. També li explico la meua proposta de millora.
Març	Dia 02: tutoria per concretar la proposta de millora. Parlem de diverses tasques pendents per fer: <ul style="list-style-type: none"> • Contactar amb alguna persona dels balls i o del seguici. • Pensar les preguntes de l'entrevista als membres del seguici popular. • Pluja d'idees sobre la sorpresa en obrir les capsas d'aprenentatge de l'ajuntament. • Escriure a l'Ester Roca preguntant per demanar-li informació sobre el projecte de les capsas d'aprenentatge. • Pensar que vull posar en les capsas. • Redactar últim punt del marc teòric de les capsas d'aprenentatge.

	<ul style="list-style-type: none"> • Modifiquem índex.
	<p>Dia 13: tutoria per solucionar dubtes sobre les capses d'aprenentatge (autors). Corregim la redacció dels punts de les capses i el ball del patatuf.</p> <p>Feina per fer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducció dels objectius segon Bisquerra generals i específics no els que hi havia ficat fins ara. • Redactar disseny (deixar la introducció d'aquest punt pel final • Fer el cronograma en format taula • Redactar la metodologia de la investigació • Explicar que diu Bisquerra del paradigma interpretatiu, mètode quantitatiu i qualitatiu i entrevistes.
Abril	<p>Dia 6: correcció marc teòric i metodològic. Donem el marc teòric per acabat i tancat. Tanquem les enquestes de les escoles.</p> <p>Feina per fer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maquetar el marc teòric i enviar-lo el deixem com a document definitiu pel dia 10 d'abril • Entrevistes de les direccions transcrits pel dia 14 d'abril • Fer i transcriure les entrevistes als elements del seguici • Pensar els resultats segons les entrevistes i enquestes pel dia 22 d'abril • El 24 d'abril treure les estadístiques de les enquestes del professorat • Pel 26 pensar els resultats de les enquestes <p>Dia 25: revisem la maquetació definitiva del marc teòric. Revisem els resultats i parlem de la seva redacció definitiva. Feina per fer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pel dia 13 de maig resultats definitiu i primeres conclusions ja redactades.
Maig	<p>Dia 14: reunió per corregir els resultats i revisar la redacció de les conclusions. Resolem dubtes. Concretem idees de la realització de les capses d'aprenentatge per la proposta de millora.</p> <p>Dia 23: en aquesta reunió li ensenyo les capses d'aprenentatge que he creat, revisem el material i comentem la seva justificació. Quedem que per aquest cap de setmana li envio el treball ja acabat perquè el pugui corregir.</p> <p>Dia 28: revisió final del treball i últimes indicacions del resum executiu.</p>

Dins de la investigació educativa, Bisquerra, reconeix tres paradigmes: la perspectiva empíric-analítica, humanístic-interpretativa i la crítica.

Pel que fa a la metodologia d'aquest treball de fi de grau segueix el paradigma interpretatiu, que com bé explica Bisquerra, l'estudi de la realitat educativa parteix de considerar-la com una construcció social que neix de les interpretacions subjectives i els significats atribuïts per les persones que hi participen. Per tant, l'autor narra que els

fets no es limiten a les seves manifestacions objectives ni poden ser explicats únicament per causes directes. En aquest enfocament, es posa l'accent en la perspectiva dels participants durant les interaccions educatives, amb l'objectiu d'obtenir una comprensió profunda dels casos particulars des d'una òptica cultural i històrica. Així, es recull informació integrada, contextualitzada i qualitativa (com significats, percepcions i interessos dels individus), amb un enfocament social predominant al llarg de tot el procés d'investigació (involucrant tots els participants per definir els problemes de recerca, recopilar dades i avaluar la qualitat dels resultats).

L'enfocament quantitatiu, segons Bisquerra (2009), se centra en la recopilació i l'anàlisi de dades numèriques per examinar la realitat educativa. Aquest mètode es caracteritza per posar l'èmfasi en l'objectivitat i la mesura, buscant establir relacions causals i patrons de comportament a través de l'estadística i altres mètodes quantitatius.

En aquest enfocament, sovint s'utilitza un disseny de recerca predefinit, amb mostres representatives de la població estudiada, i es recullen dades de manera estructurada mitjançant qüestionaris, proves estandarditzades o altres tècniques de recopilació de dades quantitatives. Aquestes dades s'analitzen utilitzant mètodes estadístics per identificar tendències, correlacions i diferències significatives entre variables.

L'objectiu principal de l'enfocament quantitatiu és proporcionar una comprensió precisa i generalitzable dels fenòmens educatius, permetent la formulació de conclusions basades en evidència empírica. Bisquerra destaca que aquest enfocament és especialment útil per estudiar relacions causals i per realitzar comparacions entre diferents grups o situacions. A més és clau per validar o refusar les hipòtesis formulades. L'enfocament quantitatiu es caracteritza per posar l'èmfasi en l'objectivitat, la mesura i l'anàlisi estadístic de dades numèriques per investigar i comprendre la realitat educativa.

D'altra banda, Bisquerra (2009), l'enfocament qualitatiu se centra a comprendre la realitat educativa des de la perspectiva dels participants, reconeixent que aquesta realitat és subjectiva i està influïda per les interpretacions i significats que les persones li atribueixen. En contrast amb l'enfocament quantitatiu, que es basa en la mesura numèrica i l'objectivitat, l'enfocament qualitatiu busca explorar la complexitat i la riquesa dels fenòmens educatius a través de l'observació detallada, la interacció directa amb els participants i l'anàlisi interpretatiu de dades no numèriques.

Es recopila una àmplia gamma de dades qualitatives, com ara observacions, entrevistes en profunditat, documents i registres històrics, per capturar la diversitat d'experiències i perspectives dels participants.

L'objectiu principal de l'enfocament qualitatiu és generar comprensions riques i contextuals de la realitat educativa, que puguin informar sobre pràctiques, polítiques i teories educatives de manera significativa i profunda.

En aquest treball, els instruments triats per la recollida de dades són les: entrevistes i les enquestes. Les entrevistes han estat dirigides a les direccions de les escoles de Ponent (de les 10 escoles que hi ha als barris de Ponent, n'he entrevistat a 8), a la tècnic de cultura de l'Ajuntament de Tarragona i a alguns participants del seguici popular de Tarragona. L'enquesta s'ha fet arribar a tot el professorat del segon cicle d'infantil d'aquestes escoles (un total de 53 professors/es), i he obtingut 30 respostes.

Tant les enquestes com les entrevistes han estat validades per la professional Georgette Van Ginkel Riba, professora de la Universitat Rovira i Virgili, titulada en el Grau de Psicologia i Màster en Psicologia General Sanitària amb set anys d'experiència professional.

3.5 Resultats

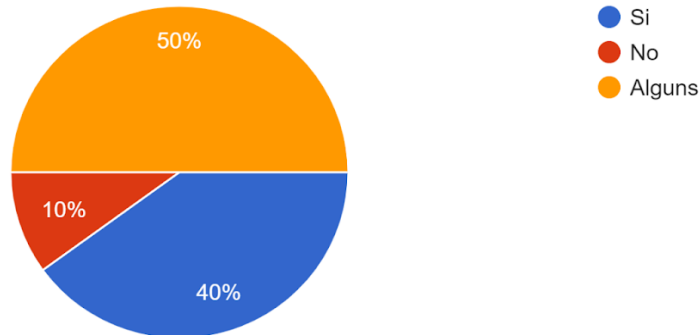
A continuació exposaré un resum dels principals resultats extrets pel que fa a les entrevistes i les enquestes.

En primer lloc, totes les escoles entrevistades i enquestades de Ponent (vuit de les deu escoles que hi ha) treballen durant el primer mes d'escola, de manera voluntària i amb més èmfasi que anys enrere, la festa de Santa Tecla. Aquestes escoles no recullen aquesta festivitat dins del seu PEC sinó que ho emmarquen dins del pla anual, allà apareix el treball del folklore, tradicions i les festivitats de l'any de manera general.

Pel que fa a l'alumnat d'aquestes escoles (segons les entrevistes a les direccions i l'enquesta al professorat) afirmen que només un 40% de l'alumnat d'infantil dels barris de Ponent coneix les festes de Santa Tecla.

Els infants de la teva aula coneixen les festes de Santa Tecla?

30 respuestas

Les direccions, el professorat de les escoles, així com l'Ester Roca (tècnica de cultura de l'Ajuntament) ens afirmen que aquests infants coneixen les festes gràcies al treball que es fa l'aula sobre aquestes, tot i això, és molt difícil que les famílies participin en les festes de Santa Tecla o, si més no, acudeixin a alguns dels actes més importants.

Aquestes escoles, creuen realment en la importància de treballar aquesta festivitat, ja que això proporciona als infants sentiment de pertinença a la ciutat (Tarragona), els apropa a la cultura i al folklore català tenint en compte que molt infants són d'altres països i cultures diferents de la nostra.

D'altra banda, les direccions i el professorat veuen una gran barrera en la distància de la ubicació dels barris de Ponent en vers a la ubicació de les festes de Santa Tecla, ja que els mitjans de transport són un impediment per a moltes de les famílies.

Tanmateix, el professorat i les direccions de Ponent coincideixen amb la tècnica de cultura de l'Ajuntament, des del punt de vista que creuen que s'ha d'apropar als infants i les famílies al centre de Tarragona, ja que ells no se senten pertinents a la ciutat. Aquest apropament el proposen de manera diferent.

D'una banda, l'Ester i els diversos participants del seguici que vaig entrevistar, opinen que seria caure en l'error el fet de dur a terme la celebració dels actes emblemàtics en els barris de Ponent per tal de facilitar la seva assistència als seus habitants. Ells afirmen que l'objectiu que s'ha d'aconseguir és fer que els mateixos veïns dels barris de Ponent

acudeixin a viure les festes des de la ciutat, ja que és allà on tradicionalment se celebra i ha de continuar celebrant-se i portar tota la celebració als barris no tindria sentit.

En canvi, moltes de les direccions de les escoles entrevistades suggereixen com a proposta de millora, per apropar Santa Tecla als infants, més temps o més quantitat de visites dels elements del seguici a les escoles en el programa de Santa Tecla a les escoles i durant el curs escolar. A més a més, els sembla una bona idea, si fos possible, afegir Santa Tecla dins del “pla d’entorn” agrupant les visites que fan els elements del seguici a les escoles per separat en una visita conjunta en un espai obert, com per exemple a l’anella olímpica de Campclar. Les direccions afirmen que seria meravellós que s’agrupessin totes les escoles de Ponent un matí on els elements del seguici (que poguessin i volguessin participar) fessin una petita demostració del seu ball, bèstia, parlament, etc. També d’aquesta manera s’estalviaria desplaçaments i temps als participants del seguici, ja que en comptes de fer diverses visites en diferents escoles seria només un acte conjunt en un sol matí.

Contràriament, els participants del seguici entrevistats opinen que no estarien gaire d’acord en dur a terme aquesta acció, perquè els elements del seguici només surten una setmana a l’any pels carrers de la part alta de Tarragona, és per aquest motiu que tota la ciutat els espera amb moltes ganes. Si els elements del seguici sortissin molt sovint, per diverses parts de la ciutat s’anirien desprestigiant i perdrien el valor que tenen actualment en la vivència de les festes.

La idea central tant de l’Ester Roca com del professorat i direccions de les escoles, com dels participants del seguici és que la clau per aconseguir que els infants se sentin pertinents a les festes és la sensibilització des de la primera infància. D’aquesta manera, quan siguin grans i tinguin fills seran ells els que podran explicar i portar als seus fills per tal que visquin les festes com ells l’han viscut. El problema està, tal com afirmen els mestres i direccions, en el fet que la majoria de les famílies dels infants dels barris de Ponent provenen d’altres ètnies i cultures i, per tant, no senten les festes com les famílies del centre de Tarragona, en conseqüència, no porten als infants a la ciutat per veure els actes.

Els docents i direccions proposen que si aconseguixen que els infants creixin coneixent el seguici, els seus elements, sentint la festa com a pròpia i vivint la il·lusió, un cop siguin adults, podran generar la transmissió de coneixements apresos a l'escola.

Les direccions i el professorat de les escoles de Ponent lluiten a l'aula per promoure i apropar les festes als barris per tal que els infants, un cop arribin a casa, expliquin a les famílies el que han après, viscut i comparteixin la seva motivació per tal que els portin a veure els actes a la ciutat.

Respecte a la col·lecció didàctica de llibres de Santa Tecla a les escoles, en les enquestes al professorat, el 64,3% diuen que no és una col·lecció adequada per la seva aula. A més, tal com afirma l'Ester, és cert que en el moment de la creació d'aquesta col·lecció va ser un material molt innovador, complet i únic a Catalunya, però actualment els mestres troben que és un material actualment desfasat i li donen un ús gairebé nul. Les direccions i el professorat d'infantil suggereixen que el material, per tal d'utilitzar-lo en l'actualitat, hauria de ser una part en format digital o interactiva, amb més imatges, que contingui més activitats pel cicle d'infantil, manipulatiu i vivencial.

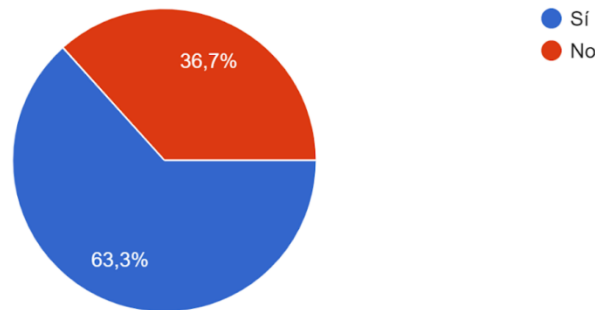
Pel que fa a les dificultats que troben els docents i les direccions de les escoles dins de l'aula d'infantil, són les següents:

- Volum d'alumnat amb TEA o diversitat i falta de suport per aquesta situació
- Ràtios altes
- Falta de recursos tant a l'escola com econòmicament les famílies
- Desconeixença de l'idioma i manca de la parla a infantil
- Manca de capacitat d'atenció
- Conducta
- Absentisme
- Material interactiu a les aules
- Manca d'implicació i d'estimulació de les famílies
- Percentatge molt alt d'alumnes nouvinguts a les aules
- Alta quantitat de matrícula viva

Tot i això, el 63,3% dels docents d'infantil de les escoles de Ponent afirmen que mitjançant l'ús dels elements de seguici de Santa Tecla i les seves músiques es podrien millorar les dificultats esmentades.

Creus que fer servir els elements del Seguici de Santa Tecla i les seves músiques seria una eina útil per a contribuir a la millora del problema?

30 respuestas

3.6 Conclusions

Així doncs, després d'haver realitzat les entrevistes i enquestes d'aquest treball: 1) Entrevista a la tècnic de cultura de l'ajuntament, Ester Roca; 2) Entrevistes a les vuit direccions de les escoles de Ponent; 3) Entrevistes a dos membres del seguici popular; 4) Enquestes al professorat d'infantil de les escoles de Ponent, he comprovat que tothom té la clara intenció d'apropar el seguici de Santa Tecla a les aules.

Això queda palès a través de la revisió dels objectius, pregunta d'investigació i hipòtesi de sortida.

En primer lloc, pel que fa a l'objectiu general 1: **Consultar que s'ha escrit sobre els barris de ponent de Tarragona, les festes de Santa Tecla i el material didàctic publicat en referència al seguici popular**, queda demostrat, ja que s'han assolit els tres objectius específics que tenien a veure amb el general 1 (1.1 Analitzar demogràficament els barris de Ponent de Tarragona en el seu naixement i en l'actualitat; 1.2 Identificar la posició geogràfica dels barris de Ponent en vers el centre de Tarragona; 1.3 Descobrir la col·lecció didàctica de Santa Tecla a les escoles).

En segon lloc, pel que fa a l'objectiu general 2: **Elaborar una proposta de millora sobre el material didàctic de Santa Tecla a les escoles mitjançant les enquestes i entrevistes a les direccions i professorat**, s'ha pogut complir gràcies a la formació

realitzada el passat 14 de maig de 2024 a través de l'Associació catalana per la telemàtica educativa. En aquesta plataforma vaig visualitzar un curs d'una durada de 60 min en el qual s'explicava: Què son i com són les capsas d'aprenentatge, les característiques metodològiques i els aspectes organitzatius del treball a l'aula. Gràcies a aquest curs vaig elaborar tres capsas d'aprenentatge model, una per cada curs del segon cycle d'educació infantil, com a proposta de millora del meu treball.

A més a més, els objectius específics: 2.1 Conèixer que i com es treballa del seguici popular de Santa Tecla i les seves músiques a les escoles de Ponent de Tarragona; 2.2 Enquestar al màxim professorat possible de les escoles de Ponent de Tarragona per tal de conèixer les realitats de les aules i 2.3 Descobrir com es viu Santa Tecla i el seguici popular a les escoles de Ponent a través dels equips directius; s'han assolit mitjançant les enquestes al professorat d'infantil i les entrevistes a les direccions de Ponent.

Per útil l'objectiu específic 2.4 Recollir l'experiència d'alguns integrants del seguici popular respecte les seves visites a les escoles de Ponent, s'ha assolit mitjançant les entrevistes als diferents integrants del seguici popular de Santa Tecla.

Tornant a la pregunta d'investigació d'aquest treball: **Per què als barris de ponent no es treballa el seguici popular de Santa Tecla i les seves músiques en la mateixa mesura que les escoles del centre de Tarragona?**

Aquesta pregunta queda contestada a través de les entrevistes a les direccions de les escoles dels barris de Ponent, l'entrevista a l'Ester Roca (tècnic de cultura de l'Ajuntament), entrevistes als membres del seguici i l'enquesta al professorat; la resposta comuna és que no es treballa en la mateixa mesura les festes de Santa Tecla que a les escoles del centre de la ciutat, degut a que, d'una banda, a les escoles dels barris de Ponent les famílies no es veuen gaire involucrades en l'estimulació primerenca de l'infant, les mestres es troben per primer cop com l'adult de referència de l'infant.

D'altra banda, les festes de Santa Tecla són el mes de setembre, duran el primer mes d'escola. En aquest primer mes d'escola es realitza l'adaptació a infantil, a causa d'això no se li pot donar l'èmfasi al treball de les festes a l'aula que es desitja. En les escoles del centre de Tarragona, els infants ja coneixen els elements del seguici des de casa i no els coneixen per primer cop a l'escola. Per aquest motiu si no s'hi pot aprofundir gaire els infants no els resultarà desconegut ni menys estimulant, ja que des de les seves famílies sí els hi donen molta importància i acudeixen als actes per veure'ls en directe, cosa que a les escoles de Ponent no passa.

A més a més, la majoria dels infants de les escoles dels barris de Ponent, viuen una cultura diferent de la nostra a causa de la procedència familiar, tot i que ells ja siguin nascuts aquí. Sovint les famílies dels barris de Ponent no se senten vinculats amb les tradicions i cultures d'aquí (sinó a les del seu país d'origen), per aquest motiu no les transmeten als infants. En canvi, a les escoles del centre de Tarragona podem trobar molta tradició familiar vinculada a un element del seguici o si més no a les festes de Santa Tecla.

Un altre motiu pel qual les escoles dels barris de Ponent no treballen les festes de la mateixa manera que en les escoles del centre de Tarragona és la distància que tenen les famílies i escoles de Ponent en vers els actes de Santa Tecla. Les escoles de Ponent estan molt allunyades del nucli de la festa major i dels seus actes, per tant, pel infants és molt difícil vivenciar una festa amb uns elements que no han vist mai ubicats en un espai que no coneixen.

Les escoles del centre de Tarragona en el mes de setembre treballen la festa major de Santa Tecla i un cop surten de les aules, a la tarda després de classe, a molt poca distància i en els carrers pels quals ells juguen, passen sovint i coneixen veuen baixar la cercavila. D'aquesta manera és un factor més que vincula a aquest infants a sentir que pertanyen a la festa.

A més a més, tinc constància que en les llars d'infants de Tarragona els infants treballen de manera continuada durant el curs la festa major i els elements de Santa Tecla. D'aquesta manera els infants quan arriben al curs d'infantil 3 ja són gairebé uns experts sobre la festivitat.

Seguidament, la hipòtesi: **L'alumnat d'infantil dels barris de Ponent desconeix el Seguici Popular de Santa Tecla, així com les seves músiques**, queda afirmada gràcies a l'enquesta del professorat d'infantil de les escoles de Ponent on s'afirma que només el 40% de l'alumnat d'infantil coneix el seguici de Santa Tecla. De la mateixa manera mitjançant les entrevistes de les direccions de les escoles, afirmo que hi ha una gran desconeixença sobre la festa major de Tarragona, especialment si ho preguntem després que hagin passat uns mesos de la celebració d'aquesta.

3.6.1 Proposta de millora

Justificació:

La implementació de capses d'aprenentatge al meu TFG es basa en diversos arguments pedagògics i pràctics (veure marc teòric p.21) que enriqueixen significativament el procés d'ensenyament-aprenentatge dels alumnes i se ceneixen detalladament a les demandes del professorat i les direccions de les escoles de Ponent.

A continuació, es detallen els principals motius pels quals aquest material s'adequa a les dificultats i peticions de les aules de les escoles de Ponent entrevistades:

1. Adaptació a les necessitats individuals: Les capses d'aprenentatge ofereixen una gran flexibilitat, ja que permeten ser adaptades a les característiques, ritme d'aprenentatge i interessos de cada alumne. Els docents poden personalitzar els materials i activitats per a cada grup o estudiant, assegurant una atenció individualitzada i una experiència educativa més significativa.

2. Motivació i aprenentatge actiu: Els alumnes es mostren més motivats davant del repte que suposa explorar i resoldre els problemes plantejats a les capses. Aquesta metodologia promou l'aprenentatge actiu, on els estudiants es converteixen en protagonistes del seu propi procés d'aprenentatge, fomentant la curiositat, la investigació i la construcció autònoma del coneixement.

3. Connexió amb la realitat: Les capses d'aprenentatge parteixen de reptes i situacions del món real, aportant als alumnes un context significatiu per a l'aprenentatge dels conceptes i habilitats. Això permet una major comprensió i transferència dels coneixements a la vida quotidiana, preparant-los per afrontar problemes reals de manera efectiva.

4. Aprenentatge globalitzat: Aquesta metodologia s'alinea amb un enfocament globalitzat de l'aprenentatge, en el que els continguts de diverses disciplines s'integren de manera natural en la resolució dels reptes plantejats. Això facilita la comprensió dels conceptes de manera holística i fomenta la connexió entre les diferents àrees del saber.

5. Treball en equip i col·laboració: Les capses d'aprenentatge fomenten el treball en equip i la col·laboració entre els alumnes. A través de la interacció i el diàleg, els

estudiants aprenen a treballar junts, compartir idees, negociar solucions i resoldre problemes de manera conjunta, desenvolupant habilitats socials i emocionals essencials.

6. Diversificació i atenció a la diversitat: La metodologia de les capsas d'aprenentatge permet treballar simultàniament amb diferents grups i nivells, oferint una atenció més personalitzada i adaptada a les necessitats individuals de cada alumne. Això facilita la diversificació de l'activitat i garanteix que tots els estudiants puguin participar de manera activa i significativa en el procés d'aprenentatge.

7. Autonomia i responsabilitat: Les capsas d'aprenentatge promouen l'autonomia dels alumnes, ja que els atorguen la llibertat per a planificar el seu treball, gestionar el temps i prendre decisions sobre el procés d'aprenentatge. Això els converteix en agents actius del seu propi coneixement i els dota de responsabilitat en el seu desenvolupament personal.

8. Optimització dels recursos: La implementació de capsas d'aprenentatge permet una optimització dels recursos materials disponibles al centre educatiu. En comparació amb mètodes tradicionals, s'utilitza un menor equipament i es facilita la reutilització i reaprofitament de materials, promovent la sostenibilitat i l'eficiència en l'ús dels recursos.

9. Aprenentatge constructiu: Les capsas d'aprenentatge prioritzen la construcció del coneixement per part dels alumnes, convertint-los en protagonistes del seu propi aprenentatge. A través de la manipulació d'objectes, la investigació, l'experimentació i la creació, els estudiants transformen la informació en coneixement significatiu i durador.

Així doncs, la meva proposta de millora és: l'elaboració de 5 capsas per cada nivell d'infantil. Són 5 capsas per cada nivell, ja que en aquestes estaran agrupats els diferents elements del seguici de la següent manera:

1. Capsa dels castells
2. Capsa de foc (bestiar amb foc i diables)
3. Capsa de nanos i gegants
4. Capsa de les bèsties i el Magí de les timbales (bèsties sense foc)
5. Capsa dels balls.

Aquesta classificació del seguici és la que fa servir les capsas d'aprenentatge de Santa Tecla, ja existents, que proporciona l'Ajuntament de Tarragona a les escoles pel cicle mitjà de primària. De totes maneres, en aquest treball només exemplificaré la capsa dels balls, concretament amb el ball del Patatuf, en els diferents nivells d'infantil.

CAPSA D'I-3:

Objectius:

- Conèixer la indumentària tradicional del ball del Patatuf de Tarragona
- Experimentar sensorialment amb les textures de les robes.
- Col·locar correctament en ordre la indumentària del ball del Patatuf a les nines.
- Elaborar la sola de l'espardenya tradicional d'espert.

Nombre d'infants: poden realitzar aquestes activitats fins a 5 infants a la vegada.

Temporalització:

Visualització del vídeo	3 min
Descobrir la indumentària i vestir a les nines	15/20 min
Joc de relació peça de roba amb la seva part del vestuari corresponent	15 min
Visualització del vídeo, explicació del procés de fabricació de l'espardenya i els seus materials i recrear la sola d'espert de l'espardenya	20 min

Justificació:

El disseny de les activitats d'aquesta capsa, ha estat tenint en compte les peticions i les necessitats que esmentaven els docents i direccions de les escoles de Ponent.

Dins d'aquesta capsa hi podem trobar material real, manipulatiu, sensorial, audiovisual, i pictogrames, entre d'altres. El motiu és el següent: en les entrevistes i les enquestes realitzades el professorat esmentava el gran volum d'alumnat amb TEA, volien que el material fos vivencial i manipulatiu per tal que l'infant se situés en el centre del seu procés d'aprenentatge. És per això que l'explicació de les activitats que han de realitzar

es fa mitjançant pictogrames, a més, dins la capsa hi ha material real. El paper de la mestra és el de guia i facilitadora en el seu procés d'aprenentatge i de desenvolupament de les activitats.

Descripció de la capsa:

Exterior de la capsa: imatge del ball del Patatuf de Tarragona.

Repte que planteja: els nens i nenes del ball del patatuf han perdut a la seva roba i necessiten la vostra ajuda per poder sortir a ballar!

Full de ruta: el/la mestre tindrà un full de ruta on s'explicarà quin és l'ordre de les activitats i els materials que conté la capsa, així com la metodologia d'aquesta.

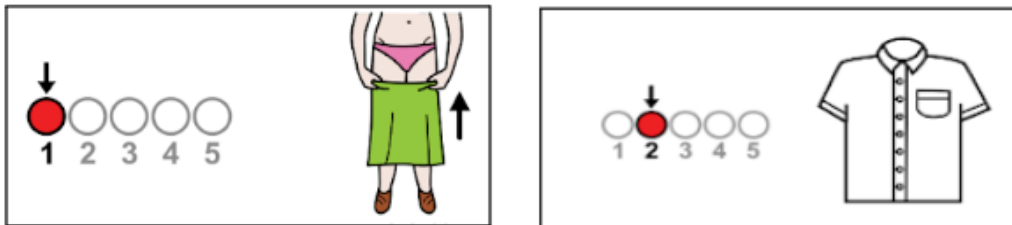
Activitats: En primer lloc, el que hauran de fer els infants és escanejar el codi QR i visualitzaran un vídeo del ball del Patatuf.

<https://youtu.be/x5YL3qphqFk?si=2BKfmTHYatoBfPor>

En segon lloc, trobaran dins la capsa uns exemples del vestuari d'aquest ball en un format petit: faldilla, camisa, faixa, barretina, espadenyes, etc. D'aquesta manera els infants podran manipular les textures d'aquestes robes i associar-ho amb la visualització del vídeo que han fet prèviament. El/ la mestre els anirà dient el nom de cada peça de roba per tal de conèixer aquest nou vocabulari.

Seguidament, tindran unes nines a les quals podran anar vestint amb la indumentària que porta aquest ball. Per tal que sàpiguen l'ordre que han de seguir disposaran d'uns pictogrames que assenyalaran l'ordre de les peces de roba.

Ex:

En tercer lloc, tindran un joc de peces fustes amb trossos de les peces de roba. Exemple: en una fusta tindran un tros de la tela de la faldilla i l'hauran d'ajuntar amb la fusta que tingui la imatge de la faldilla.

En quart lloc: tindran una imatge plastificada amb forma de petjada i els infants tindran una corda d'esparg llarga.

També tindran unes imatges de com es fabriquen pas a pas les espadnyes d'esparg, les plantes de les quals es fabrica i un vídeo de la seva fabricació. (<https://ca.wikipedia.org/wiki/Espardenya>) Així doncs, els infants recrearan el procés de fabricació d'una sola de sabata d'esparg caragolant el cordill d'esparg dins de la

imatge de la petjada. Els infants disposaran dins de la capsa d'unes sabates reals de la seva mida perquè se les puguin provar i manipular.

Material:

- 2 Nines
- Indumentària tradicional del ball del Patatuf de Tarragona en petit format
- Joc de fustetes amb les imatges de la roba tradicional del ball i trossos de les teles reals
- Petjada plastificada
- Corda d'espart llarga
- Reproductor de vídeo, projector i pantalla
- Sabates d'espart mida infantil

CAPSA D'I-4:

Objectius:

- Conèixer els passos del ball del Patatuf de Tarragona
- Desenvolupar la coordinació motora i el sentit rítmic
- Fomentar el treball en equip i l'expressió artística-corporal
- Ballar el ball del Patatuf de Tarragona

Nombre d'infants: poden realitzar aquestes activitats amb 15 infants com a màxim.

Temporalització:

Visualització del vídeo	3 min
Explicació de la filera i la renglera, col·locació dels Playmobil en renglera i col·locació dels infants en renglera amb els gomets	15 min
Execució del ball primer per parts i per últim sencer	35 min

No cal realitzar totes les activitats el mateix dia totes seguides, sinó que es poden dividir en diferents sessions segons el grup.

Justificació:

Durant les entrevistes a les direccions i mitjançant les enquestes al professorat d'infantil, em van fer especial èmfasi a la necessitat de l'elaboració del material de caràcter vivencial i manipulatiu. Reproduir el ball i disposar d'un escenari que recrea llocs emblemàtics de la ciutat de Tarragona, apropa la festa de Santa Tecla als infants i fa que la sentin pròpia. A més a més, deixant de banda tots els beneficis d'aprendre un ball a infantil, els infants podran veure que ells són capaços de reproduir el que han vist prèviament al vídeo del seguici i que no estan tan lluny dels nens i nenes que surten ballant el ball del Patatuf. També els pot motivar a voler acudir a vivenciar les festes personalment i, per tant, traslladin tot el que han après, el seu interès i tot el que els ha agradat d'aprendre aquest ball a les famílies.

Un dels ítems que recalquen les direccions i el professorat de les escoles de Ponent és la baixa participació de les famílies en el procés d'aprenentatge tant curricular com cultural. D'aquesta manera si els infants si es mostren motivats per acudir a veure els actes de Santa Tecla poden involucrar de manera activa a les famílies perquè accedeixin a portar-los a veure'ls.

Exterior de la capsa: imatge del ball del Patatuf de Tarragona.

Repte que planteja: vols aprendre a ballar amb nosaltres? Sigues Patatuf/a per un dia!

Full de ruta: el/la mestre tindrà un full de ruta on s'explicarà quin és l'ordre de les activitats i els materials que conté la capsa, així com la metodologia d'aquesta.

Activitats: En primer lloc, el que hauran de fer els infants és escanejar el codi QR i visualitzaran un vídeo del ball del Patatuf.

<https://youtu.be/x5YL3qphqFk?si=2BKfmTHYatoBfPor>

Després d'haver visualitzat el vídeo, explicarem als infants que és la filera i la renglera i la seva diferència. Els infants agafaran els Playmobil vestits de Patatufers/eres i els col·locaran en renglera a la plaça de l'ajuntament (disposaran d'un petit escenari que recrearà la façana de l'Ajuntament de Tarragona i una part reduïda de la seva plaça, per tal que els infants puguin sentir-se més a prop de les festes i el seu nucli urbà).

Ex:

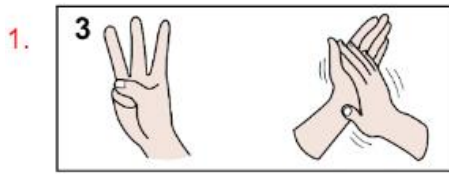

Fig 7. Extreta de les maletes Picasso <https://fredericmistral-tecniceulalia.cat/presentem-el-projecte-la-maleta-de-picasso/>

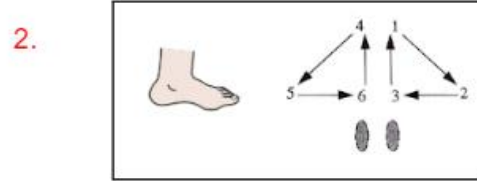
Posteriorment, els infants es col·locaran en dues rengleres una davant de l'altra, en una es col·locaran els infants més alts i en l'altra els més baixets (independent si són nens o nenes). Seguidament, la mestra enganxarà un gomet al peu dret de tots els infants i un altre gomet a la mà dreta només dels infants de la renglera dels infants més alts.

Els infants disposaran d'uns pictogrames amb els passos de ball. La mestra els anirà ensenyant cada pas del ball, amb l'ajuda dels gomets, per separat i després aniran ajuntant-los per frases una mica més llargues progressivament amb la música.

Ex:

3 cops de mans

Punteig peu dret i esquerre en triangle

Doble Risto

Molinet

Un cop ja domini els passos del ball, col·locaran als Playmobil en forma de rotllana i posteriorment es col·locaran els infants.

Per acabar, realitzaran el ball sencer amb la seva música canviant de parella.

Material:

- Reproductor de vídeo, projector i pantalla
- Playmobil del Patatuf
- Escenari de la plaça de l'Ajuntament
- Gomets
- Pictogrames dels passos de ball
- Aula àmplia

Capsa I-5:

Objectius:

- Conèixer els instruments del ball del Patatuf de Tarragona
- Identificar a la família que pertanyen els instruments
- Manipular el material del qual estan fets els instruments
- Aprendre la lletra de la cançó del ball del Patatuf de Tarragona

Nombre d'infants: poden realitzar aquestes activitats amb 15 infants com a màxim.

Temporalització:

Visualització del vídeo	3 min
Explicació del conte	15/20 min
Aprentatge de la cançó del ball del Patatuf de Tarragona	20 min
Manipulació dels instruments i visualització dels vídeos	30/40 min

No cal realitzar totes les activitats el mateix dia totes seguides, sinó que es poden dividir en diferents sessions segons el grup.

Justificació:

Mitjançant l'aprenentatge de cançons obtenim diversos beneficis, entre aquests:

1. Desenvolupament del Llenguatge

- **Ampliació del Vocabulari:** Mitjançant les cançons introdueixen als infants noves paraules i frases.
- **Millora de la Pronunciació:** Cantar ajuda als infants a practicar i millorar l'articulació dels sons.
- **Desenvolupament de la Comprensió:** En aprendre les lletres de les cançons, els infants milloren la seva comprensió auditiva i la capacitat per seguir frases.

2. Desenvolupament Cognitiu

- Memòria: Les cançons sovint tenen estructures repetitives i rimes, cosa que ajuda a millorar la memòria i la capacitat de retenció.
- Concentració i Atenció: Aprendre i recordar lletres requereix concentració i atenció sostinguda.

Durant les entrevistes a les direccions de Ponent, un nombre elevat d'escoles m'expressaven la gran preocupació per la dificultat que trobaven a l'aula pel que fa a l'idioma (Català i de vegades castellà també) i la parla. La falta d'estimulació primerenca i el baix nombre d'infants que acudeixen al primer cicle d'infantil afavoreix al fet que els infants arribin al segon cicle d'infantil amb molt poca capacitat de concentració i amb un vocabulari molt escàs. A més a més, cada vegada són més els infants que arriben a I-3 sense haver desenvolupat gairebé la parla.

Per aquest motiu, aprendre la cançó del ball del Patatuf de Tarragona, pot ser molt útil per treballar aquests aspectes. Afegint que la lletra d'aquesta cançó consta de paraules amb vocabulari autòcton de Tarragona com ara la paraula "fesols".

Exterior de la capsa: imatge del ball del Patatuf de Tarragona.

Repte que planteja: els músics del ball del patatuf s'han perdut i els nens i nenes d'aquest ball necessiten la seva música per ballar. Ens ajudeu a fer sonar la música del ball del patatuf fins que arribin els músics?

Full de ruta: el/la mestre tindrà un full de ruta on s'explicarà quin és l'ordre de les activitats i els materials que conté la capsa, així com la metodologia d'aquesta.

Activitats: En primer lloc, el que hauran de fer els infants és escanejar el codi QR i visualitzaran un vídeo del ball del Patatuf.

<https://youtu.be/x5YL3qphqFk?si=2BKfmTHYatoBfPor>

Dins de la capsa el mestre/a disposarà d'un conte on s'explica la història de dos participants del ball del Patatuf.

Conte:

Hi havia una vegada, un calorós 23 de setembre, a la bonica ciutat de Tarragona, dos nens molt especials: en Magí i la Tecla. Un dia, mentre jugaven al carrer Major, van sentir una música alegre que venia de la plaça de la font. Era el Ball del Patatuf!

En Magí la Tecla, molt curiosos, es van acostar per veure d'on venia aquella música tan divertida. Allà, al mig de la plaça, van veure un grup de músics i ballarins assajant. Els músics tenien uns instruments molt interessants, i en Magí la Tecla van decidir que volien conèixer-los tots i totes.

Primer, es van acostar a un senyor que tocava un timbal gran. "Hola! Com es diu aquest instrument?" va preguntar el Magí.

"Aquest instrument és el timbal", va respondre el senyor amb un somriure. "Amb ell piquem ritmes i acompanyem la melodia del ball."

Després, van veure una senyora tocant la gralla. La Tecla, amb els ulls ben oberts, va preguntar: "I aquest, com es diu?"

"Aquest instrument és la gralla", va dir la senyora, tocant una melodia enèrgica. "Amb el seu so alegre, fem que tothom vulgui ballar."

Una mica més enllà, s'acostaven un grup de nens i nenes de l'edat del Magí i la Tecla agafats de la mà. En arribar tot el grup de nois i noies fan un cercle al davant dels músics i comencen a cantar mentre picaven de mans:

"Per dinar fesols a la paella
per sopar fesols amb bacallà,

Anirem a Barcelona
comprarem un violí
i farem ballar la mona el Diumenge al dematí”

El Magí i la Tecla estaven molt emocionats de conèixer tants instruments i aquesta cançó tant bonica. “Podem cantar i ballar amb vosaltres?” va preguntar la Tecla.
“És clar que sí!” van respondre els músics i els ballarins.

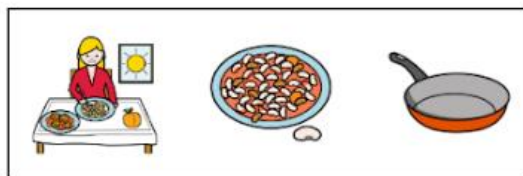
Així, en Magí i la Tecla es van unir al Ball del Patatuf, ballant i rient al ritme de la música. Van descobrir que ballar i fer música amb amics i amigues era una de les coses més divertides del món.

Des d'aquell dia, cada cop que s'acosta les festes de Santa Tecla i senten la música del Ball del Patatuf, en Magí i la Tecla corrien a la plaça de la font per unir-se a la festa. I així, sempre que ballen, recorden com era de meravellós conèixer nous instruments i fer nous amics i amigues.

I vet aquí un gos, vet aquí un gat, aquest conte s'ha acabat.

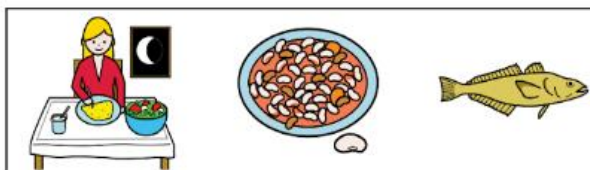
Seguidament, procedirem a ensenyar la lletra de la cançó del ball del Patatuf de Tarragona. Dins de la capsa disposarem d'uns pictogrames amb els dibuixos de la lletra de la cançó que ajudarà els infants a identificar els elements de la lletra i a recordar-la mentre la canten.

1.

“Per dinar fesols a la paella”

2.

“Per sopar fesols amb bacallà”

3.

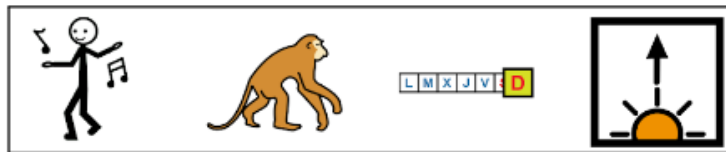
“Anirem a Barcelona”

4.

“Comprarem un violí”

5.

“I farem ballar la mona el diumenge al dematí”

Tot seguit, un cop ja coneixen la cançó i la seva lletra, dins la capsa trobaran diferents parts de la gralla, com ara: la inxa i el tudell. La mestra podrà anar presentant-los a poc a poc, i explicant de què estan fets.

Seguidament, traurà la gralla sencera de la capsa i l'ensenyarà als infants. També deixarà que els infants manipulin la gralla, l'agafin, vegin de què està feta, si pesa molt o poc, etc. Tot seguit reproduirà un vídeo d'unes gralles tocant la cançó del ball del Patatuf de Tarragona: https://youtu.be/6EIWS7C_RBQ?si=Gix6tEGCsxJfxJCy

Un cop hagin visualitzat el vídeo, la mestra realitzarà preguntes als infants sobre com es toca l'instrument, per exemple: es bufa o es pica?

Després d'explicar la gralla procedirà a treure de la capsa les dues baquetes i preguntarà als infants si saben per què serveixen. Més tard, traurà una membrana de la qual està fet el timbal de llautó tradicional. La mestra picarà a la membrana, però els infants veuran que no produeix cap soroll. Aleshores la mestra traurà de la capsa un timbal i picarà

amb les baquetes, aleshores si es produirà el so. Més tard repartirà el material als infants perquè el manipulin i experimentin amb ell.

Disposaran d'un vídeo on veuran el conjunt instrumental del ball del Patatuf tocant la melodia: <https://youtu.be/luV3nF5jlf8?si=JhsRil0ifQI8vUrO>

Material:

- Reproductor de vídeo, projector i pantalla
- Conte del ball del Patatuf
- Pictogrames
- Gralla
- Inxes de gralles
- Tudell de la gralla
- Baquetes
- Timbal de joguina

3.7 Prospectiva

Si pogués continuar més enllà aquest treball, el que m'agradaria fer és elaborar totes les capsas d'aprenentatge restants i si fos possible crear-les físicament.

M'agradaria presentar la meua proposta a l'ajuntament i si els hi agradés posar les capsas d'aprenentatge a l'abast de les escoles de Tarragona, per tal de veure l'impacte que produeixen tant en el centre de Tarragona com a les escoles de Ponent. D'aquesta manera podria veure realment si tot el que he proposat com a material amb la justificació de les demandes de les escoles és realment beneficiós per tal d'apropar Santa Tecla a les escoles dels barris de Ponent.

A més a més, crearia una maleta viatgera de Santa Tecla per tal que cada setmana un infant de cada classe pogués prendre-la a casa i compartir les imatges i material de la maleta amb la seva família. D'aquesta manera l'infant podria compartir la seva experiència sobre l'après a l'escola i animar a la família a portar l'infant a veure la festa personalment.

Finalment, si fos possible m'agradaria entrevistar a les dues direccions de les escoles que no vaig fer-ho per tal de saber l'opinió de totes les escoles de Ponent sobre la recerca.

3.8 Reflexió

M'ha agradat molt fer aquest treball, ja que he pogut conèixer a través del marc teòric la història dels barris de Ponent de Tarragona als quals els tinc un especial afecte. També he indagat en la història de la meva festa major, Santa Tecla, aquest fet m'ha permès descobrir aspectes d'aquesta que no coneixia així com del ball del Patatuf, del qual vaig ser membre durant molts anys de la meva infantesa.

D'altra banda, m'ha agradat molt poder conèixer personalment i saber l'opinió de les direccions de les escoles de Ponent. Aquest punt però, ha estat un dels més costosos, ja que són moltes les escoles que hi ha als barris de Ponent i és molta la càrrega lectiva que tenen. Per aquest motiu va ser difícil aconseguir entrevistar-les totes, de fet en dues escoles no vaig poder establir contacte.

Un altre aspecte que va ser difícil d'aconseguir va ser les respostes del professorat a l'enquesta; així i tot, finalment vaig poder tenir un nombre acceptable de respostes.

Estic molt agraïda pel tracte que vaig rebre a les escoles que vaig entrevistar i pel seu esperit tan participatiu que van tenir quan es van assabentar del tema del meu treball.

També mitjançant aquest treball he après com funciona el procés d'investigació sobre un tema concret, les seves metodologies, la seva estructura i la seva redacció.

Un dels punts que més m'ha agradat del treball és elaborar la petita proposta de millora del treball.

4. Bibliografia/Webgrafia

- Amorós Òdena. (2013). Santa Tecla, patrona de Tarragona: vida i llegenda. *KESSE*, 47, 12-17.
- Bardají, F. (2015). *Bonavista: Una biografía social*. Silvia Editorial.
- Bardají, F., & Solè, R. M. (1991). *Riuclar: Movimiento i transparencia*. Edicions El Mèdol.
- Bertran. (2004). *Santa Tecla: Les festes de Santa Tecla: identitats Tarragonines*. (1.ª ed.). Arola Editors.
- Bisquerra Alzina, R. (coord.) (2009). *Metodología de la investigación educativa*. Madrid: La Muralla. 2004. 2.ª edición.
- Bonet Donato, & Menchon Bes. (2023). *L'arribada del braç de Santa Tecla en el 700 aniversari: Història, patrimoni i cultura tradicional* (1.ª ed.). Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili. <https://doi.org/10.17345/9788413650678>
- Bosch, R. M. (1995). *Campclar: Els barris d'adigsa* (Vol. 36). Eugeni Madueño i Jaume P. Sayrach.
- Cálciz, A. B. (2011). Metodologías activas y aprendizaje por descubrimiento. *Revista digital innovación y experiencias educativas*, 7(40), 1-11.
- Fonoll, Q. i Capella, S. (2024). Capses d'aprenentatge. Curs en línia. Recuperat el 14.05.24. <https://acte.cat/capses-daprenentatge/>
- Cercavila*. (s. f.) <https://www.tarragona.cat/cultura/festes-i-cultura-popular/santa-tecla/descobreix-la-festa/sequencia-ritual/privat/22-de-setembre/cercavila>
- Departament d'educació. (s. f.). *Capses d'aprenentatge: Mesures i suports universals en el centre educatiu Orientacions per als centres en la planificació de mesures i suports universals*. Generalitat de Catalunya. Recuperat 12 de març de 2024, de

https://documents.espai.educaio.gencat.cat/documents_publics/Centres/Mesures_suports_universals/16_capses_aprenentatge.pdf

Dimas. (s. f.). *Picasso a l'escola*. <https://www.lanovaimmaculada.cat/estem-aprenent/aprenentatges-compartits/4166-picasso-a-l-escola>

Estadístiques de població. (s. f.). <https://www.tarragona.cat/la-ciutat/poblacio/estadistiques-de-poblacio>

Estecla. (2023, 16 junio). *Ball del Patatuf - Esbart Santa Tecla*. Esbart Santa Tecla. <https://estecla.cat/ball-del-patatuf/>

Garrich, & Viñoles. (1995). *El Ball del Patatuf: La pervivència d'una dansa* (Quaderns de la festa major., Vol. 11). Ajuntament de Tarragona.

La maleta de Picasso / Museo Picasso Barcelona. (s. f.). <https://museupicassobcn.cat/es/la-maleta-de-picasso>

Lombarte. (2008). Los barrios de Llevant son los más ricos y los de Ponent los más pobres. *Diari de Tarragona*, 03. <https://www.urv.cat/media/upload/arxius/igualtat/pobrez2.pdf>

Martínez, M. P. (2006). La Invenció (inventio) del culte a Santa Tecla en la Tarragona d'època medieval. *Butlletí de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*, 21-58.

Mesures i suports universals en el centre educatiu: Orientacions per als centres en la planificació de mesures i suports universals. (2023). XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. Recuperado 25 de marzo de 2024, de <https://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/diversitat-i-inclusio/mesures-i-suports/universals/mesures-suports-universals-centre-educatiu-2023.pdf>

Prad, M. T. (2021). *La Floresta: Un pequeño gran barrio*. Arola editors.

Prad, M. T. (2017). *Torreforta: A tres kil6metros del centro*. Silvia editorial.

Pujades, J., & Bardaj6, F. (1987). *Los barrios de Tarragona: Una aproximaci6n antropol6gica*. Ajuntament de Tarragona.

5. Annexos

Annex 1: preguntes entrevista Ester Roca.

- Quin creus que 6s el paper dels barris de ponent dins de la festa de Santa Tecla?
- Per qu6 va decidir realitzar aquestes programa d'activitats en la celebraci6 de Santa Tecla 2023?
- Quina 6s la resposta de participaci6 que rebeu per part del ve6nat del barri de ponent?
- Per qu6 creus que 6s aquesta?
- Des de l'ajuntament hi havia una intenci6 clara de fer augmentar la participaci6 dels barris de ponent o nom6s ha sigut una cosa residual.
- Creus que els habitants dels barris de ponent volen tenir un paper m6s actiu en les festes de Santa Tecla?
- Teniu molta demanda per part de les escoles de ponent dels elements festius del seguici de Santa Tecla?
- De l'1 al 10 quina 6s la participaci6 de les escoles de ponent en les festes de Santa tecla comparada amb les escoles de Tarragona.
- Quina ha sigut l'evoluci6 de la participaci6 dels barris de ponent, centre ciutat i barris de llevant en les festes de santa tecla.
- Quina ha sigut l'evoluci6 de la participaci6 de les escoles de ponent a les festes de Santa tecla i quina ha sigut la de la ciutat i la dels barris de la ciutat.
- Qu6 us va impulsar fer la col·lecci6 de Santa Tecla a les escoles?
- A qui anava dirigida? (barris, centre, tots..)
- Per qu6 va triar aquests autors per fer la col·lecci6?
- Per qu6 creus que 6s important que l'Ajuntament hagi fet aquesta col·lecci6?
- Quin 6s l'impacte que ha tingut aquest col·lecci6, et consta que es fa servir, tens feedback de professorat sobre el material?

Annex 2: Preguntes entrevistes direccions escoles dels barris de Ponent.

- Treballeu la festa de Santa Tecla a l'escola?
- En cas afirmatiu: en quina mesura?
- Dins del vostre PEC quin és el pes educatiu que li doneu a les festes de Santa Tecla?
- Els infants coneixen la festa de Santa Tecla i els seus elements o els hi resulta desconegut?
- Creieu que és important treballar Santa Tecla a la vostra escola?
- Per a què creieu que és rellevant treballar Santa Tecla a la vostra escola?
- Quines diries que són, en general les dificultats i les necessitats d'educació infantil en la vostra escola, més enllà del currículum?
- Creieu que fer servir els elements del seguici seria una eina útil per contribuir en l'atenció del problema?
- Quina proposta de millora demanaríeu per apropar més Santa Tecla als barris de ponent i a les seves escoles?
- Que creieu que pot aportar els elements del seguici a l'escola?

Annex 3: Preguntes entrevistes participants del seguici.

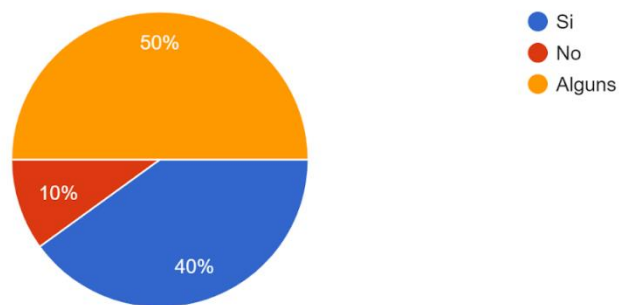
- En quin element del seguici participes?
- Quants anys fa que participes?
- Quina quantitat de gent aproximadament hi ha al teu element del seguici que sigui procedent dels barris de Ponent actualment?
- Has participat en el programa de Santa Tecla a les escoles?
- Quant de temps fa que participes en el programa de Santa Tecla a les escoles?
- Vosaltres podeu escollir a les escoles que aneu o no?
- Has anat a moltes escoles de Ponent al llarg dels anys o normalment aneu o us toca anar a les escoles del centre?
- Quanta estona esteu en cada escola?
- Quines diries que són les diferències quan acudeixes a les escoles del centre de Tarragona i les escoles de Ponent?
- Diries que quan acudeixes a les escoles de Ponent els infants coneixen el teu element del seguici o els hi resulta desconegut?
- Els infants de les escoles de Ponent reconeixen la música del teu element del Seguici?

- Quin feedback teniu dels alumnes quan esteu efectuant la visita al centre?
- Quin feedback teniu de l'escola un cop acabada la visita al centre?
- Al llarg dels anys, heu vist una evolució en l'alumnat de les escoles de Ponent, quant a la recepció de l'element del seguici?
- Com veieu la implicació de l'escola/professorat quan efectueu la visita al centre?
- Que creus que aporta la vostra visita a les escoles dels barris de Ponent?
- Quina proposta de millora demanaries a l'Ajuntament a l'hora de realitzar Santa Tecla a les escoles?
- Si fos possible us agradaria fer un seguici adaptat als barris?
- Heu trobat canalla dels barris de Ponent veient el seguici de festa major o santa tecla petita, a Tarragona?

Annex 4: Preguntes i respostes de l'enquesta del professorat de les escoles dels barris de Ponent.

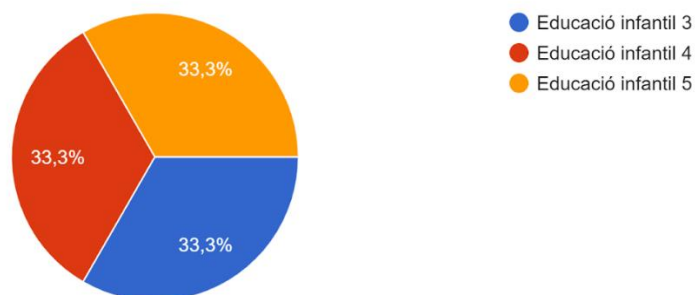
Els infants de la teva aula coneixen les festes de Santa Tecla?

30 respuestas

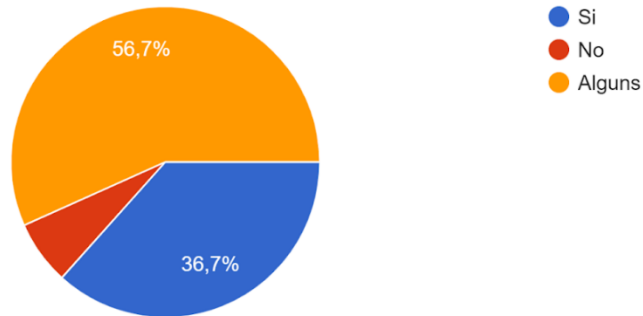
En quin curs d'educació infantil ets mestre o mestra en l'actualitat?

30 respuestas

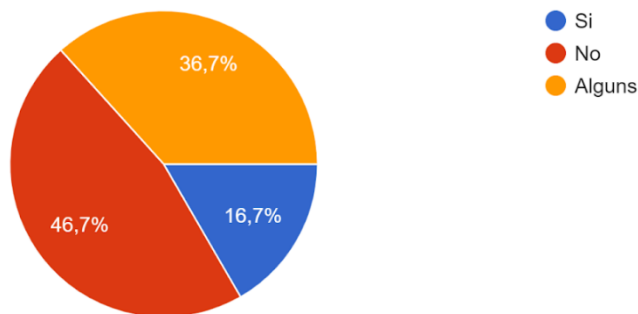
Els infants de la teva aula identifiquen els elements del Seguici Popular (Àliga, Mulassa, Lleó, Cucafera, Gegants, Nanos, Ball de Bastons, Ball del Patatuf, Ball de Cercolets...)?

30 respuestas

Els infants de la teva aula reconeixen els Pasdobles que més sonen a les festes de Santa Tecla (Amparito Roca, Paquito el Chocolatero...)?

30 respuestas

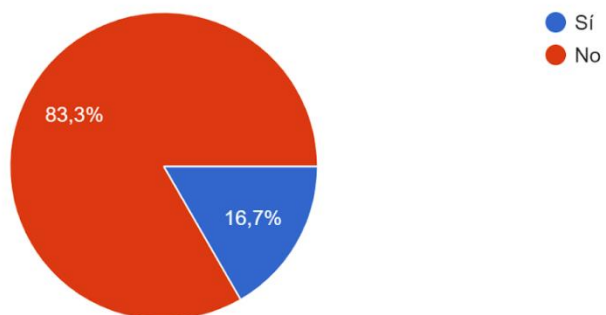

Per quin motiu creus que les escoles de Ponent no tenen la mateixa relació amb les festes de Santa Tecla que les escoles de Tarragona centre o els barris de llevant?

- Distància / Proximitat / actes només al centre de Tarragona
- No són properes a la ciutat
- Cost econòmic i falta de transport propi o públic des d'algunes zones
- Els pares no les viuen o les desconeixen
- Immigració / Diferents tradicions i cultures, els atrau més altres actes que Santa Tecla
- Falta de contacte i vivència de les festes com ho fan a les escoles del centre i properes a les festes.

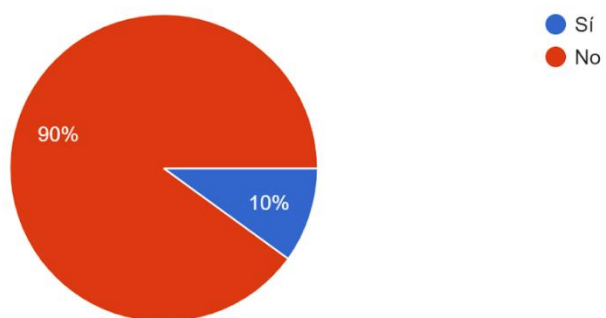
Ets tu qui fa les sessions de música a l'aula?

30 respuestas

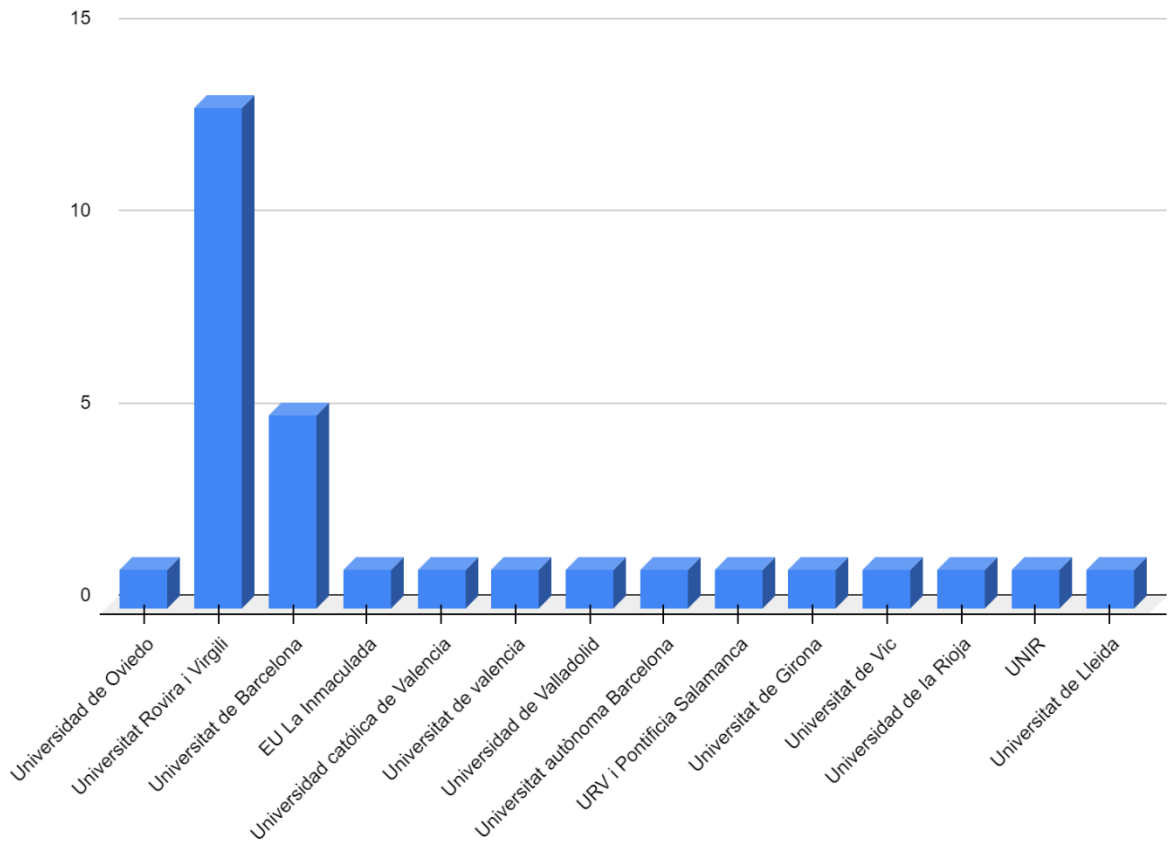

Tens coneixements musicals d'Escola de música o Conservatori?

30 respuestas

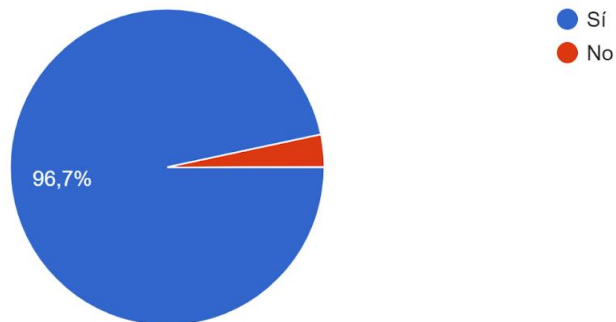

En quina universitat vas estudiar?

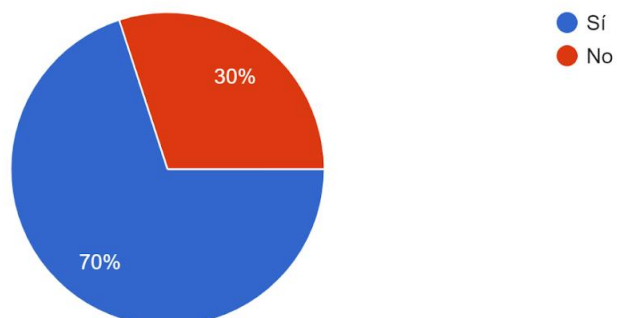
Coneixes les músiques del Següici Popular de Santa Tecla?

30 respostes

Les utilitzes a l'aula?

30 respuestas

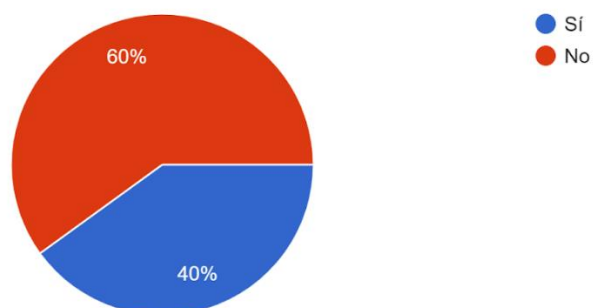

En cas afirmatiu, que sols treballar amb aquestes, per a què les utilitzes?

- Perquè els alumnes coneguin les músiques relacionades amb les festes, les del seguici
- Per acompanyar fotografies del seguici
- Per fer balls
- Escoltem l'Amparito
- Veieu vídeos del seguici amb la música

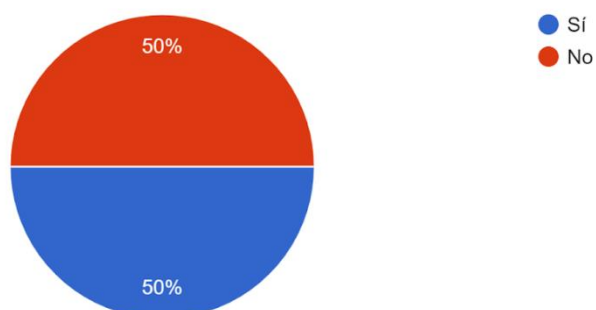
Coneixes la col·lecció didàctica de Santa Tecla a les Escoles?

30 respuestas

En cas afirmatiu, l'has utilitzat algun cop?

14 respuestas

En quin àmbit o matèria l'has utilitzat?

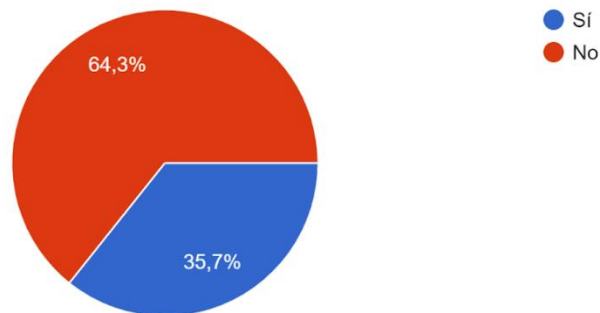
- Ensenyar les Imatges i els dibuixos
- De manera globalitzada
- Només per ensenyar els elements del seguici i aprofundir en el que ens ve a veure a Santa Tecla a les escoles

Com ha sigut la teva experiència?

- Bona
- Positiva
- Als infants els agrada
- Molt bona/positiva

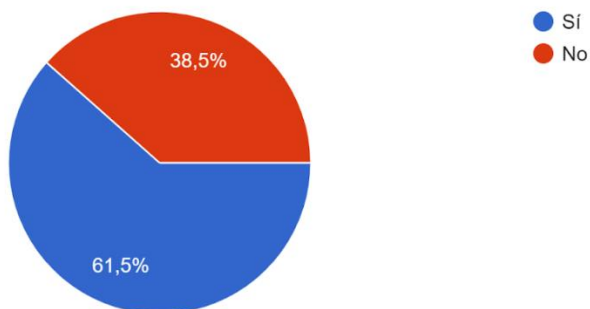
Creus que aquesta col·lecció és adequada per la teva aula?

14 respuestas

Creus que aquesta col·lecció és adequada al context sociocultural de l'Escola?

13 respuestas

Què canviaries, afegiries o trobes que li falta a la col·lecció per poder-la fer servir a la teva aula de manera més habitual?

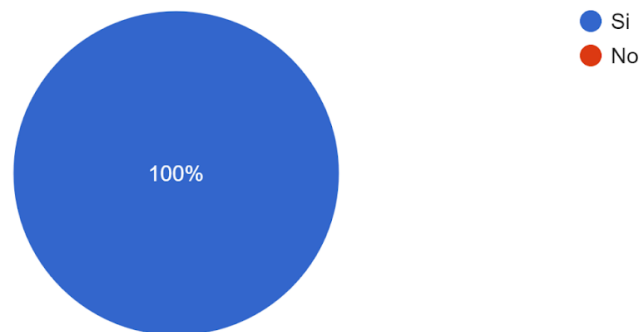
- Es podria digitalitzar i fer material interactiu per les pantalles de les aules
- És un nivell una mica elevat per infantil
- Més activitats pel nivell d'infantil
- Més imatges i menys text
- Més properes a les famílies

Com vas conèixer aquesta col·lecció?

- L'esbart Santa Tecla
- Diferents centres educatius de la ciutat
- IMET
- Per l'escola

Si l'alumnat ho permet, t'agradaria treballar les músiques de Santa Tecla transversalment?

30 respuestas

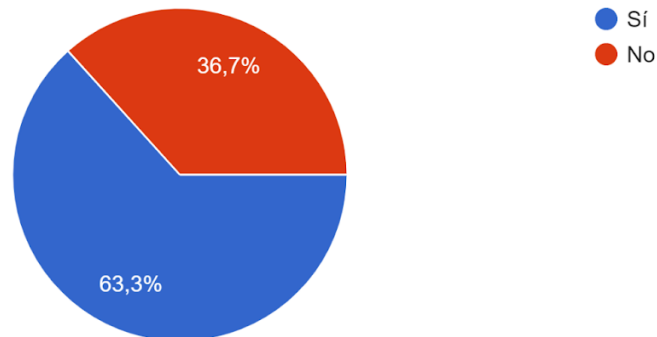
Quines diries que són, en general, les dificultats i les necessitats de la teva aula d'Educació Infantil, més enllà del currículum?

- Volum d'alumnat amb TEA o diversitat i falta de suport per aquesta situació
- Ràtios altes
- Falta de recursos tant a l'escola com econòmicament les famílies
- Idioma i manca de la parla a infantil
- Capacitat d'atenció
- Conducta
- Absentisme
- Material interactiu a les aules
- Manca d'implicació i d'estimulació de les famílies

- El percentatge d'alumnes nouvingut a les aules és molt alt

Creus que fer servir els elements del Seguici de Santa Tecla i les seves músiques seria una eina útil per a contribuir a la millora del problema?

30 respuestas

Que creus que podria aportar el Seguici de Santa Tecla i les seves músiques a la teva aula?

- La tradició i cultura de la ciutat i folklore català
- Alegria, diversió, motivació
- Nous aprenentatges i enriquiment del llenguatge
- Inclusió de tot l'alumnat, sentiment de pertinença a Tarragona i trencar l'escletxa que hi ha entre Ponent i centre.

Quina proposta de millora demanaries per apropar més Santa Tecla als barris de Ponent i a les seves escoles?

- Més presència per impulsar la participació
- Transport gratuït, horaris reforçats en aquestes dates
- Dia de lliure disposició durant les festes de Santa Tecla
- La visita de Santa Tecla a les escoles sigui més llarga
- Tallers de música tradicional on els infants poguessin escoltar instruments en directe, ballar les danses...
- Facilitats per veure la casa de la festa
- Més activitats vivencials de Santa Tecla durant l'any
- Santa Tecla petita desfilant pel barri